Yeni vergi ve zamlar geliyor

Ekonomik bir krizin içinde bocalayan AP iktidarı ve Demirel Hükümeti; işletme vergisinin dışında başka yeni vergiler de hazırlamaktadır.

15 Aralıktan itibaren uygulanacağı bildirilen ve Hükümete 2,5 milyar liralık ek gelir sağlayacağı tahmin edilen işletme vergisi; bilindiği gibi iğneden ipliğe kadar çeşitli yiyecek, içecek, giyecek ve diğer ihtiyaç eşyalarını vergilemektedir. Verginin kapsamına giren, bütün işletmeler, dükkânlar ve lokantalar sattıkları maddelerin karşılığında müşterilerinden belirli oranlarda vergi almaya başlayacaklardır.

Ayrıca 1971 yılı içinde; 1 — Gelir ve Kurumlar vergisi arttırılacak, 2 — Gelir Vergisi peşin ödenecek, 3 — Gider Vergileri yılbaşından itibaren yükseltilecek, 4 — Ziraî kazanç mua fiyetleri kalkacak, vergi kapsamı ve nisbeti artacak, 5 — Belediye Gelirleri Kanunu çıkacak ve her iş adamı bina değerinin yüzde 10'u kadar meslek vergisi ödeyecektir. Ayrıca ilânlar ve reklâmlar vergilendirilecek, eğlence yerleri ve oteller yüksek miktarda vergi verecektir. İhaleler, hayvan satımı, telefon, elektrik, araç, akaryakıt, bütan gaz ve sigorta vergilenecek.

(Devamı 7'nci sayfada)

Sosyalist

DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ

Haftalık Siyasi Gazete ● Sahibi: Hikmet Kıvılcımlı ● Yıl: 1 — Sayı: 1 ● 8 Aralık 1970 Salı ● Fiyatı: 100 Kuruş

BAŞ YAZI

Sosyalistlerin birinci görevi

Hikmet KIVILCIMLI

«SOSYALİST» gazetesi yeniden söz alıyor. Konuşacak. Neyi?

1 — Esaslı Nokta: Örgüt Problemi;

Şöyle, hiç derinleştirmeksizin, aklınıza geliveren soruları önünüzdeki bir kâğıda dökmeye çalışın. «Kafanız durur». Her sorunun adını yazsanız, bir kâğıt şöyle dursun, bir defter yetmez. Öylesine çok problemler kasırgası içine düşersiniz. Hele bir de genç'seniz.. ateş, duman, sisten gözgözü görmez.

Demek böyle fırtınalı, yangınlı, anacık - babacık gününe gelmişiz. Bir gerçek Devrimcinin, henüz çocuk yaşındayken, o düşünce ve davranış fırtınalarına gebe sosyal yangınlar ortasında ne düşünüp, ne yaptığını bilmeyenimiz kaldı mı dersiniz? Der ki:

«Uzun, çetin ve ateşli bir dövüş yoluna girildi miydi, öyle bir an gelir ki, çekişmeli, merkezi ve esaslı olan noktalar kendilerini göstermeye başlar. O noktaların çözümü kavganın kesin çıkaryolunu belirlendirir. Ve o noktalar yanında, dövüşün ufak tefek, belli belirsiz ikinci kerte sorunları gitgide arka plâna düşer.» (V.İ.U.L.: «Bir adım ileri, iki adım geri», 1904 Mayıs).

Bugün Türkiye'de en çok «çekişmeli» olan, en «merkezi ve esaslı» nokta hangisidir? 50 yıldır her soluk alışta tekrarlanmış: ÖRGÜTLENMEK'tir. Kimin örgütlenmesi? Üst sömürücü (Finans - Kapital ve Tefeci - Bezirgân) sınıflar, yâni Beyler - Ağalar evelezel dişlerinden tırnaklarına dek örgütlüdürler. Gereken HALK ÖRGÜTLENMESİ'dir.

Ancak Halkın Örgütlenmesi bile artık «Harc'ı âlem» denilen biçimde, her önüne gelenin ağzında gevelene gevelene posası çıkmış bir sakıza döndürülüyor.

★

2 — Esaslı Moment: Olaycığı Seçmek;

Güneşimiz ve Yıldızlarımız oluşurlarken, Evren: bir uçsuz bucaksız ışıklı bulutmuş. Ona Fizik bilimi Kaos (Mahşer) diyor. Bütün Güneş Sistemleri o Mahşerden çıkmıştır. İnsanlık, Uygarlığa (Medeniyete) ulaşırken, Toplum: küçücük Kan örgütlü Oymakların (Kabile ve Aşiretlerin), «Soy» ların, «Boy» ların sonsuz kaynaşması içinde Mahşer gibi kıvranır, dururmuş. Ona, Sosyal bilim Tarihöncesi diyor. Bütün uygarlık düzenleri o Kaos'tan çıkmıştır.

Türkiye'de bugün, Sosyalizmin karşılaştığı düşünce ve davranışlar, Evrendeki Mahşer'e de, Toplumdaki Tarihöncesi Kaos'a da benzer. Ancak o mahşercil Kaos, ne Fizik Kanunlarla çözümlenebilir, ne de İlkel ve Uygar Toplumların Orman Kanunlarına, Cöngül Kanunlarına bırakılabilir. Bugün üçte iki insanlık gibi, biz de Tarihöncesinde değiliz: Sosyalizm öncesindeyiz. Bilimcil Sosyalizm, insanlığın «Sınıflar savaşı» denilen en son hayvanlık konağından kurtuluş bilinci ve dövüşüdür.

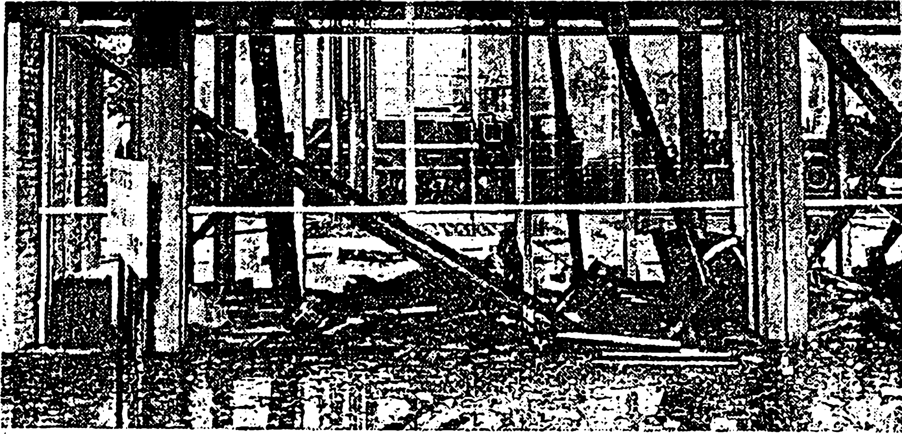
Sosyalistler, önlerindeki sorunlar Mahşeri ile kamanmazlar (ambale olmazlar). Çünkü ellerinde Diyalektik Maddecilik (Metot-Mantık) gibi eşsiz araçları, silâhları vardır. Diyalektik; hem, Objektif (nesnecil) ve Somut (konkret) Çelişkileri bir arada izleyiş, kavrayış kuralıdır. Hem de, Momenti seçmek'te başlıca Sübjektif ve etkin olan İnsancıl düşünce-davranış kuralıdır.

Mahşeri seçeceğiz. Kaos'ta yöneleceğiz. Bunu söylerken, iki şey yapılacak demektir:

1) Olayların kendi gidişleri içinde hangi zincirleşmenin, hangi billûrlaşmanın kanunlaştığını ayırdetmek anlamında, SEÇMEK ve yönelmek;

(Devamı 7'nci sayfada)

Kültür Sarayı yangını ve ÜÇ PERDELİK OYUN

169 milyon liraya mal olan ve adına Kültür Sarayı denilen, Burjuvazinin eğlence sitesi yandı.

Söylendiğine göre bu sarayın içinde daha önceden yangın ihtimaline karşı her türlü emniyet tedbirleri alınmış idi. Elektrikle işleyen çelik bölmeler indirildiği zaman, otomatik yağmur tertibatı çalışacak, sahnenin içindeki ve gerisindeki her türlü yangın başlangıcı derhal önlenebilecekti. Fakat: her zaman olduğu gibi evdeki hesap çarşıya uymadı. Ne elektrik tertibatları çalıştı, ne

(Devamı 6'ncı sayfada)

Ayakları kilden dev: AMERİKA U.S.

3 Kasım günü bütün dünya şaştı. Amerikan Demokrasi Tahtaravallisi altüst oldu. Fil (Cumhuriyetçi Parti) iner, Eşek (Demokrat Parti) çıkardı İktidara; yahut Eşek iner, Fil çıkardı. Ve Finans-Kapital oyunu sürüp giderdi. Devşirme Millet olan Amerikalılar: Irk, Renk, Coğrafya, Yaşantı düzeyi, Meslek loncası, Din Bâbil kuleleri ile param parça edilmiş: Davar sürüsü gibi beslenip güdülüyorlar, bunun adına da «Demokrasi» diyorlardı. Çünkü, Lobby denilen oy satın alma müteahhitleri, Mafya adlı gizli Haydut örgütü ve İstihbaratçı kumpasları ile Fil ile Eşek'ten başkasını Siyaset Borsasında yaşatmıyordu.

Küçük Vietnam, Dev Anglosakson Tahtaravallisini Amerikan Plutokrasisinin (Zenginler Saltanatının) başına yıkmışa benziyor. Federal Bütçe bu yıl da 1,3 milyar dolar (20 milyar Türk lirası:

(Devamı 6'ncı sayfada)

Sağda Başsız Develik

Hikmet KIVILCIMLI

Partilerin Başsız Develiği

Namuslu bir Osmanlı şâiri, Abdülhamit İstibdadı altında bunalan Türkiye'yi bir masaldaki «başsız deve» ye benzetmişti. Milyonlarca insanı, bir tek beyinsiz başın istibdadı altına sokmak, Toplumu başsız deveye çevirmekti. İmparatorluk, o başsız deve: 1. Emperyalist Evren Savaşı hendeğinden atlatılırken boynunu kırdı.

Cumhuriyetin 47. ci yılı, Türkiye, Finans-Kapital İstibdadı altında Cici Demokrasi denilen yeni bir başsız deveye döndürülmüş görünüyor. Egemen sınıflar ve partileri tam birer başsız devedirler. İktidar Partisi A.P., her gün bir skandal ve parçalanma ile battı balık yan gidiyor. Grup toplantısında Başbakan azınlıkta kalıyor, ve sonra: «1500 delegeli Parti Kongresinde 1700 oy kullanıldığını gözleriyle» görüyor.

«Ana» Muhalefet Partisi CHP'nin İzmir Milletvekili ve Merkez Yönetim Kurulu üyesi Talât Orhon, Genel Sekretere yazdığı mektupta «Zorbalık» tan yakınarak şöyle diyor:

«Şu anda İzmir'de partililer, tarafsızlar, aydınlar ve karşımızdakiler arasında (PARTİ BASANINDIR) sözleri devamlı söylenir olmuştur.»

Paşa'nın ağır aksak sesiyle «Satır» a satır atışı bile âhengi kuramıyor. «Bir yönetici seçimi CHP grupunu karıştırıyor.»

(Devamı 7'nci sayfada)

EKİM İHTİLÂLİ'nin yıldönümü

İçinde bulunduğumuz Kasım ayının 7. günü, dünya tarihinin dönüm günü olan EKİM (Oktobır) - Kasım Sosyalist İHTİLÂLİ'nin 53. yıldönümü kutlandı.

Ekim - Kasım Sosyalist Devrimi, Türk Kurtuluş Savaşının da yardımcısı olması bakımından ayrıca büyük önem taşımaktadır. Yeni kurulan Sovyet hükümeti başkanı önder LENİN ile Kurtuluş Savaşımızın önderi ATATÜRK arasındaki yakın dostluk bunun delilidir. Ekim - Kasım Sosyalist devrimi, dünya sosyalist devrimleri ve kurtuluş savaşlarının ilham kaynağı ve anasıdır. Bu bakımdan, bu büyük tarihi olay her yıl dünyanın bütün ülkelerinde kutlanmaktadır. Bu yıl da gene, dünyanın bütün ülkelerinde kutlama törenleri yapılmıştır. Bu arada, Moskova'da bu yıl yapılan kutlama törenleri, aynı zamanda Lenin'in 100. doğum yıldönümüne de rastladığından her yıldan daha muhteşem bir şekilde kutlanmıştır. Kızıl Meydanda yapılan büyük geçit töreninden önce, Sovyet Mareşali Savunma Bakanı Greçko yaptığı konuşmada; «Düyna kritik günler yaşamaktadır. Fakat, kapitalistlerin ve saldırgan emperyalistlerin en ufak saldırı yeltenişlerine karşı güçlü füzelerimiz onları yoketmeğe hazır vaziyette beklemektedir» demiştir.

Ayrıca, Sovyet Komünist Partisi Merkez Komitesi üyesi Suslov, törenden önceki gün yapılan toplantıda, partinin elde ettiği başarılardan bahsederken «Son beş yıllık plânımız komünizmin kuruluşu yolunda tam bir başarı ile yerine getirilmiştir. Son 10 yıl içinde Sovyetler Birliğinde 100 milyondan fazla Sovyet vatandaşı yeni apartmanlara taşınmıştır,» demiş ve Çin - Sovyet ilişkilerine de değinerek «Dost Çin halkı yöneticileri ile müzakereler devam etmektedir. İdeolojik alandaki belirli noktalar üzerindeki anlaşmazlıklarımızla ilgili müzakereler oldukça çetin geçmekle beraber, bu alanda kısa zamanda ergeç bir çözüme varılacağından ve ortak noktalar bulunacağından eminiz. Sovyet halkı kardeş Çin halkına en derin dostluk duyguları ile bağlıdır» demiştir.

İşsizlik ve Pahalılığı Yaratan - Yurdumuzu Siyasi ve İktisadi Zulümleri Altında İnleten Amerikan Emperyalizmine ve Yerli Ortaklarına Karşı

GENEL DİRENİŞ

Neden ve Nasıl Yapılmalıdır?.

Orhan MÜSTECAPLI

Esas konuya geçmeden önce yurdumuzun bugün içinde bulunduğu ortama kısaca bir göz atmayı gerekli buluyoruz.

Türkiye'nin Bugünkü Genel Tablosu

Yarı sömürge ve az gelişmiş kapitalist ülke şartları içinde bocalayıp duran yurdumuz, nihayet iktisadî bir krizin içine girdi. Ve krizin en önemli belirtileri sayılan işsizlik ve pahalılık kristalize olmaya başladı. Emperyalist ülkelerin baskıları sonucu devâlüasyona (paranın dış değerinin düşürülmesi) gitmek zorunda kalan AP iktidarı ve Demirel hükümeti, bunun iktisadi durumu düzeltmek için alınmış bir karar olduğunu söylüyor, paramızın içerdeki değerinin bu karardan müteessir olmayacağını ve hayat pahalılığının artmayacağını iddia ediyordu... Fakat kısa bir süre içinde, De-

(Devamı 6'ncı sayfada)

GELECEK SAYIDA:

"Solda Başsız Develik„ Yazan: Hikmet KIVILCIMLI

Genel Grev nedir - Tarihi, "Sosyalist„ in görüşleri

DÜNYADA NELER OLUYOR

● Dünyanın 1 numaralı şirketi Amerikan General Motors'da yarım milyona yakın işçinin iki aydan beri yürüttüğü grev dolayısile 16 Kasım 1970 tarihli Newsweek dergisinde bir inceleme yayınlandı. (Bir tek şirketin gücünün, Türkiye gibi geri ülkeleri nasıl kat kat aştığı, bu incelemede yer alan rakamlarla açıkça gözler önüne serilmektedir. İşte bazı rakamlar:)

Greve katılan işçi sayısı 380 binden fazla. Ayrıca, şirket. grev dolayısıyla greve katılmayan 20 bin işçinin işine son vermiş. Gene grev dolayısıyla General Motors'a şu veya bu şekilde bağlı başka işyerlerinden de en az 100 bin işçinin işine son verildiği tahmin ediliyor. Bu üç rakamın toplamı 500 bin.

İş bu kadarla da kalmıyor. Yapılan bir hesaba göre: Birleşik Amerika ve Kanada'da doğrudan doğruya General Motors şirketine bağlı, yahut dayanağı General Motors olan diğer firmalarda çalışanların sayısı 1,8 milyon olarak bulunmuş, 2 milyona yakın işçi bir tek şirketin sömürüsünde.

İki aylık grevin ABD yıllık gayrı safi milli hasılasına verdiği zarar 15 milyar dolar (yâni 225 milyar lira); vergiler vs. dolayısıyla sadece bütçe kaybı 1-3 milyar dolar (15-45 milyar lira).

Şirketin bu işteki zararı: satış gelirleri kaybından ayda 300 milyon dolar. Ayrıca, sayıları 130 bini bulan maaşlı memurlara üretim yapılmadığı halde paraları ödenmekte. Bunun aylık tutarı; 100 milyona yakın. Böylece; Aydınla İşçi arasındaki uçurum derinleştiriliyor.

İşçilerin toplu sözleşme ile isteyip de, şirketin kabul etmediği ve bütün bu sonuçlarla grevi yaratan nedir? Saat başına 23 cent (345 kuruş) ücret zammı ve diğer bazı haklar. Ücret zammının şirkete maliyeti yılda 200 milyon doları geçmez. Diğer haklarla birlikte işçilerin talepleri, grev dolayısıyla şirketin uğradığı 15-20 günlük zarara denk düşmektedir. Ancak amaç; İşçilerin burnunu kırmaktır.

Her bir ünitesi bir çok devleti satın alabilecek güçteki Finans - Kapital hazretlerinin saltanatını sürdürme iddiasıdır bu.

● Kuzey Lübnan'da tarım işçileri ve köylüler, toprak sahiplerine baş kaldırmışlardır. Bu yoksul bölgede işçiler ve köylüler; büyük toprak sahiplerinin ortaçağ derebeyleri gibi, karıları üzerinde hak iddia ettiklerini, ancak ölmeyecek kadar ücret verdiklerini, okul, hastane, elektrik gibi sosyal ihtiyaçlarını karşılamadıklarını açıkladılar.

● Kuzey Vietnam kuvvetleri, bir kaç yün önce giriştiği ani ve şiddetli bir taarruzla, Kamboçya'nın Kuzey cephesinde büyük bir başarı kazanmıştır. Kamboçya'nın en büyük şehirlerinden Kampong Çam'ın 8 kilometre Batısında yer almış bir Kamboç garnizonu, bu taarruz karşısında tutunamayarak geri çekilmiştir.

● Moskova Merkez Teknolojik Araştırma Enstitüsü uzmanları, yıpranan makina parçalarının ömrünü uzatan bir buluş yaptıklarını açıkladılar. Bu yeni buluş sayesinde; yüksek hızla püskürtülen madenî parçacıklar bombardımanına tutulan eskimiş makina parçalarının ömrü, yenisine göre 4 kat daha dayanıklı olmaktadır.

● İngiliz ve Amerikan dokuma sanayicilerinin ve bilhassa Chenrical (ICI) Dupont ya da Hoechst gibi sun'i elyaflarla dokuma yapan büyük tekellerin aldıkları son karar dokuma sanayimiz için önemlidir. Alınan kararda yoksul ülkelerin döviz elde edebilmek amacıyla dokuma ihracatına hız verdiği belirtilmekte, buna karşı tedbir düşünülmektedir. İlk tedbirleri de; sun'i elyaflarla yapılan dokumaya hız vermek ve mamullerini daha ucuza mal ederek geri ülkelerle rekabet edip onları batırmak olacaktır. Daha şimdiden, sun'i elyaf dokumacılarının İngiliz dokuma üretiminin yarısını ellerine geçirdikleri düşünülürse, Türkiye için tedbir alma zamanının geldiği, hattâ geçmekte olduğu kolayca anlaşılır.

YURTDA NELER OLUYOR

● Mersin'den aldığımız haberlere göre fiyatların düşmesini engellemek için sebzeler denize dökülüyor... 1 milyon kilo domates, 600 bin kilo taze fasulye, 300 bin kilo ıspanak, 30 bin kilo yeşil soğan, 150 bin adet marul, 15 bin kilo turp, 15 bin demet maydanoz, 150 bin kilo patlıcan, 20 bin kilo biber, 1 milyon 500 bin kilo narenciyeyi kabzımallar, üreticinin elinden yok pahasına alıp, satış fiyatlarını düşürmemek için bir kısmını denize dökmüşlerdir.

● Dünyada 8 milyon tonu bulan alüminyum üretiminin 3,5 milyon tonunu ABD, 1 milyon tonunu Sovyetler Birliği, 900 bin tonunu Kanada, 20 bin tonunu da Türkiye yapmaktadır. Sovyetler Birliğinin yardımı ile Seydişehir'de açılacak olan alüminyum tesisleri, 20-30 bin ton olan alüminyum üretimini daha da artıracaktır. Buna rağmen alüminyum fiyatlarının düşmesi beklenemez.

● Toprak Mahsülleri Ofisi daha evvel taban fiyatları ilân ettiği halde, hâlâ mısır destek alımına başlamamıştır. Bu yüzden para sıkıntısı çeken üretici, tüccar ve tefecinin eline düşmüştür. Üretici borçlu durumda olduğu için Tekel İdaresi de avans vermemektedir. Bu yüzden mısırın kilosu tefeci ve tüccara 70 kuruştan satılmaktadır. Çok değil iki ay sonra aynı mısır devlete 120 kuruştan satılacaktır. Daha şimdiden Samsun'da üreticiden 70 kuruşa alınan mısır, Adapazarı ve Rize'de 100 kuruştan alıcı bulmaktadır. Toprak Mahsülleri Ofisi de bu soyguna göz yumuyor. Üretici ürününü elinden çıkardıktan sonra piyasayı açacaktır.

Sosyalist

Sosyalist: Haftalık Siyasî Düşünce ve Davranış Gazetesi ● Sahibi ve Başyazarı: Dr. Hikmet Kıvılcımlı ● Sorumlu Yazıişleri Müdürü: Hidayet Kaya ● İdare yeri: Çatalçeşme Sok. No: 17/1, Cağaloğlu — İstanbul. Tel: 22 77 76 ● Gazetemize gönderilen yazı ve resimler neşredilmese de iade edilmez ● İlân: Anlaşmaya bağlıdır. ● Abone şartları: Yıllık: 50 TL. Altı aylık: 25 TL. Üç aylık: 12,5 TL. ● Dış ülkeler için ayrıca posta ücreti ilâve edilir ● Dizgi ve Baskı: Türk İş Gücü Matbaası, Arifpaşa Sok. Yeni Kurt İş Han No: 12, Cağaloğlu — İSTANBUL.

TARIHSEL MADDECILİK YAYINLARI

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
BİLİMSEL SOSYALİZMİN DOĞUŞU
Marx — Engels Çağı
8 T.L.

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
OPORTUNİZM NEDİR?
7,5 T.L.

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
HALK SAVAŞININ PLÂNLARI
7,5 T.L.

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
DEVRİM ZORLAMASI
DEMOKRATİK ZORTLAMA
7,5 T.L.

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
ANARŞİ YOK, BÜYÜK DERLENİŞ
100 Kuruş

Doktor Hikmet Kıvılcımlı
UYARMAK İÇİN UYANMALI
UYANMAK İÇİN UYARMALI
5 T.L.

İsteme Adresi: Sosyalist Gazetesi, Çatalçeşme Sokak No: 17/1, Cağaloğlu — İSTANBUL

KARL MARX - FRİEDRİCH ENGELS - V. İ. LENİN - J. STALİN
KADIN VE KOMÜNİZM
ÖNCÜ KİTABEVİ, Babıâli Caddesi No: 8, Cağaloğlu - İstanbul

dostlar tiyatrosu

«Dostlar Tiyatrosu» nun, Kuruluşlarımız adına 11-12-1970 Cuma günü saat 18,15'de Genco ERKAL yönetiminde oynayacağı; Burjuva Basının içyüzünü açıklayan «NEKRASOF» adlı temsilin biletleri gazetemiz idarehanesinden ve tiyatro gişesinden sağlanabilir.

«SOSYALİST» GAZETESİ
ve
İstanbul Bölgesi İşçiler Birliği

DOSTLAR TİYATROSU:
İstiklâl Cad. — Küçük Sahne

Çukurova yeni işçi olaylarına gebedir.

Durum:

Bossa direnişine fabrika dışından işçiler ve devrimciler de katılmıştır. Bu işçiler, fabrikada işgal hareketi tam olarak başarıya ulaştıktan ve bilinçli işçiler kontrolü tamamen ele aldıktan sonra tek tek fabrika kapılarından içeriye alınmışlardır. Kesin çatışmada «komando ve polislerin fabrikayı boşaltmak için yaptıkları son saldırıdan» önce, işçiler tarafından fabrika dışına çıkarılmışlardır. Içeride fabrika dışından çok az sayıda devrimci işçi kalmıştır. Bunlar son çatışmada tutuklanmışlardır. Polisler, askerî komandolar ve bir kısım fedailer (sarı sendika Teksif'in kiraladığı adamlar) fabrikanın boşaltılmasında işçilere taş, sopa, zincir, cop, tabanca v.s. ile meydan dayağı atmış, yaralı işçilere amansızca vurmuşlardır. Yakalanan iki yüz kadar işçiye karakollarda ve birinci şubede insanlık dışı işkenceler yapılmıştır. (Parmaklar arasına mermi koyarak sıkmak, falaka, toplu dayak v.s.) Hastanelerdeki yaralı işçilere, Birinci Şubeye getirilerek aynı işkenceler uygulanmıştır.

Bossa ve Paktaş olayları (fiili durum) nedeniyle işten atılan işçilerin sayısı iki yüzün üzerinde... Bu işçilerin çalıştıkları günlerin ücretleri da hi ödenmemiştir. İşçiler, hukuki olmayan yollarla işten kovulmuşlardır. İşten kovulanlar grevci, az sayıda sınıfsal bilince ulaşmış ve bir kısım (ajitatör) durumdaki işçilerdir. Bunlar fabrikadaki olayların akışı içinde (işçi çıkarılmaları, akort sistemi, ücretlerin tam olarak ödenmemesi v.s.) sendikal ve ekonomik mücadeleye kendiliğinden katılmışlardır.

Olaylardan sonra işçiler, her gün işten atılma endişesi içindedir. Olayların üzerindeki etkisiyle öfkelidir. İşten atılan sendika Teksif, silâhlı adamlarını arabasıyla işçi mahallelerini dolaştırmakta ve bazı işçilerin evlerine haberciler gönderilerek tehdit edilmektedirler (Örneğin Bossa'dan atılan Lütfi GIRAY'a yapılan tehdit). Bunun yanı sıra hergün yeni bir hareketin yapılacağı yayılmakta, patronlar tehdit bildirileri çıkarmaktadırlar. Halen fabrikalarda gerginlik, sivil polislerin, sarı sendika fedailerinin aleni tehditleri devam ediyor.

Durum Tahlili:

Adana Türkiye'nin en büyük ve endüstriyel şehirlerinden birisidir. Finans Kapital bölgede hem işçi emeğini hem de ham maddesini en ucuza bulabileceği dokuma alanında bu bölgeyi kendisine üs olarak seçmiş bulunmaktadır. Ancak Findas - Kapital kendisiyle beraber doğurduğu işçi sınıfından o kadar korkmaktadır ki, şimdiye kadar Adana'yı Türkiye çapında karşı devrim faşist yuvası olarak tanıtmıştır. Maalesef bu oyuna gelen devrimcilerde şimdiye kadar Adana'da geniş bir faaliyet göstermemişlerdir. Yüz on bin sigortalı işçinin bulunduğu bir şehirde bunun ne kadar büyük bir hata olduğu açıktır.... VE DEVRİMCİLERİ GENE İŞÇİ SINIFI DÜRTEREK BU HATADAN KURTARMIŞTIR.

Fabrikalarda koyduğu hareketlerle varlığını ve güçlülüğünü ispat etmiştir.

Ancak, Finans - Kapital şimdiye kadar meydanı boş bulmuş ve işçileri sarı sendikaların boyunduruğu altında tutmayı başarmış ve karşı devrimci güçleri az çok diri tutabilmiştir... Emniyet kuvvetleri de Işçi Sınıfına karsı her zaman kullanabilecek şekilde güçlü ve hazır tutularak şehirde devrimcilere karşı bir terör havası esmiştir. Teksif sarı sendikası Sasa - Bossa - Güney Sanayi - Paktaş ve diğer fabrikalarda bütün toplu sözleşmelerde elli - altmış kuruşluk zamlarla işçileri satmıştır. Ancak son yıllarda işçilerın ekonomik durumu o kadar bozulmuştur ki işçiler, aleyhine büyük propogandalar yürütülen DİSK'e karşı bir sempati duymaya başlamışlardır. Ancak örgütlü olmayışları ve gerek sendikanın gerek işverenin baskısı onların bu haklı isteklerini dile getirememelerine sebep olmuştur. İşçiler büyük bir umutsuzluk ve sıkıntı içinde yaklaşan toplu sözleşmeyi beklemeye başlamışlardır. Ancak son devâlüasyon ve pahalılık, işsizlik onları açlığa ve sefalete itmiş ve bu arada Teksif'in kendilerini gene satacağını fark etmişlerdir. Bunun üzerine fabrikalarda işgal ve grev patlak vermiştir. Ancak fabrikalar arasında dahi birliği sağlayacak örgütlenme düzeyinde olmadıklarından ve devrimci güçlerin ancak olaylar ayrı ayrı müdahale etmeleri nedeniyle polis ve Tek-Sif'in para ile tutulmuş adamları tarafından vahşice saldırıya uğramıştır. Zaten bütün devrimci güçler harekete öncülük ve kurmaylık edememişler ve dağınıklığı önleyememişlerdir. Işçi olayları nedeniyle işten atılan işçilerin sayısı iki yüz civarındadır. Bunlar grevci ve az sayıda sınıf bilincine sahip olan işçilerdir. Fabrikalarda acil olarak yapılacak çalışmalar şöylece özetlenebilir:

1 — Fabrikalarda işçi komiteleri kurmak,

2 — İşten atılan işçileri örgütlemek,

3 — Adana çapında fabrika komiteleri arasında eylem ve görüş birliği sağlamak,

Ancak bu çalışmaları yaparsak karşı devrimci güçleri geriletir, çıkarılan işçilerin tekrar işe alınmalarını sağlayabilir, kısa vadeli haklar alabilir, haklı dâvamızı kamuoyuna duyurabilir, patronu ve sarı sendikaları dize getirebilir.

Sonuç olarak görüşlerimiz:

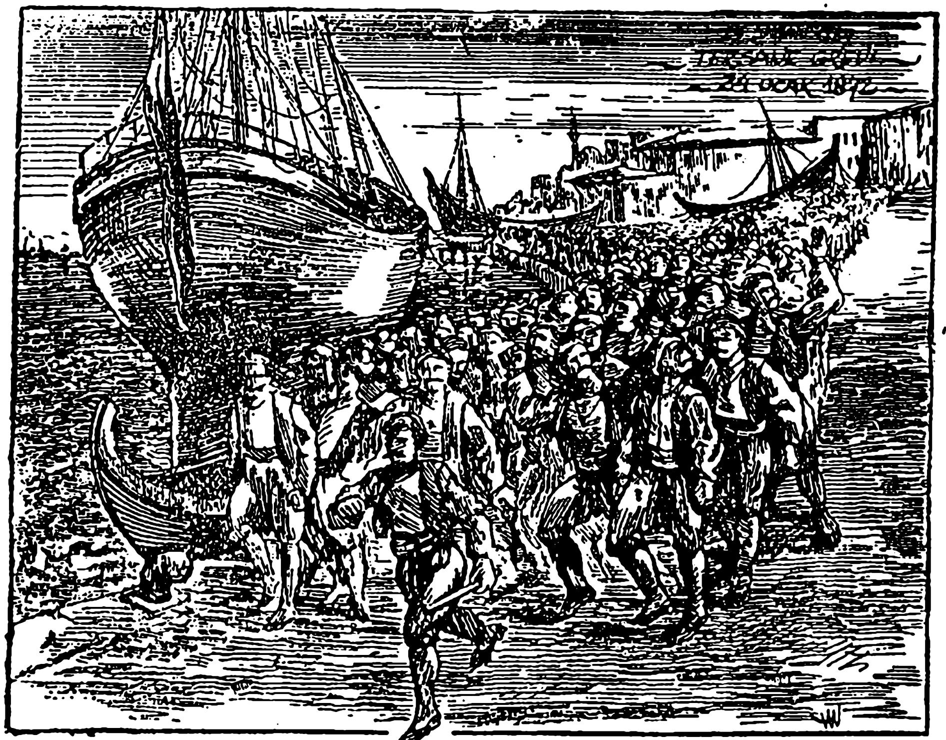
Türkiye'nin devrimci hareketlerini organize edebilecek işçi ve köylü yığınlarına hedeflerini gösterebilecek, onları örgütleyebilecek gerçek bir proleterya örgütünün olmaması, işçi ve köylü hareketlerini üzülerek seyreden bir devrimçi yığınım meydana getirmiştir. Bu yığın (yani bizler işçi sınıfı devrimcileri) bildiriler gazeteler dağıtmak yoluyla onlara asgarî desteğin de altında olan yardımlarda bulunmak istiyoruz.

Ankara'daki, İstanbul'daki devrimci geçinen yuvarlar şimdiden Türkiye devrimci hareketinden post kapmak ve bu hareketlerine de ideolojik kılıflar hazırlamakla meşguldürler. Biz Çukurovalı devrimciler olarak yuvar-mahfil ilkel örgütlenme şekillerine karşı gerçek proleterya partisinin derhal kurulmasından yanayız. Adana'daki son işçi olayları bizlere yukardaki durumu daha iyi göstermiş, kendiliğinden gelen hareketlerin kuyruğunda gitmek yerine işçi sınıfının gerçek partisi içinde birleşerek tüm Türkiye halkına kılavuzluk yapmanın zamanı gelmiş geçiyor bile.

Çukurovalı devrimciler adına;

Zihni AYHAN, İsmet SEKMEN, Mehmet ÖZEL, Mehmet SÜRÜCÜ

TARİHİMİZDE İŞÇİ HAREKETLERİ

Türkiye'de bilinen ilk grev; 1872 yılında Kasımpaşa Tersanesinde çalışan ve peşpeşe üç ay ücretlerini alamayan 600 işçinin yaptığı grevdir. İşçiler önce Bahriye Nezaretine, sonra Bab-ı Ali'ye sonra Sadrazam'a ve nihayet Padişaha başvurmuşlar ve bütün bunlar boşa çıkınca greve başlamışlardır. Grevin sonunda işçilerin istekleri kabul edilmiştir.

İŞÇİ SINIFIMIZ

İşsizlik ve Pahalılıkla Savaş Derneği tarafından yayınlanan bildiri :

Sevgili Saygıdeğer İşçi Kardeşlerimiz,

İşçilerin emeği ile yarattıkları şeyler ve hizmetler olmasa Türkiye bir saat bile yaşayamaz. Her şeyi işçiler yapar, keyfini başkaları sürer. İşçiler olmasa fabrikalar, mağazalar kapanır; otobüsler, trenler, uçaklar tıkanır; ışıklar, sular, elektrikler kesilir; şehirler ölür. Köylüler çalışmasa köyler ölür. Keyif sürenler olmasa hiç bir şey eksilmez, tersine, çalışanların sırtından çeki taşları düşer, halk rahatlar.

Öyle iken, yıllar yılıdır üç buçuk milyonluk işçi sınıfı yok savılıyordu. Bir avuç yerli, yabancı şirketin bir kaç bin kişilik soyguncu hissedarları, yurdun her yerini kaplamış görünüyordu. Çünkü İşçilerin yüzünü gün ışığında çoluk çocukları bile göremiyordu. İşçiler sabah namazından yatsıya kadar, karanlık işyerlerinin cehennemine kapatılıp, karıncalar gibi yeraltında çalıştırılıyorlardı. İşçi sırtına bağdaş oturan sömürücülerin çalımlarından geçilmiyordu. İşçi Sınıfımızın kendisi bile kendisinin ne büyük kuvvet olduğunu anlayamıyordu.

16 Haziran 1970 günü, Türkiye İşçi Sınıfı Ordusunun İstanbul'daki ufak bir bölüğü hafifçe kımıldayıp azıcık gün ışığına çıktı. Rahatları kaçan Baylarımız ve Efendilerimiz, Azrâili görmüşçesine paniğe kapıldılar. Tepesi üstü yıkılma korkusu ile Orduyu, İşçi Sınıfımıza karşı çarpıştırmak istediler. Patronların satılık adamlarına, gizli gizli yaptırmadık kötü işler bırakmadılar. Ortalığı yaktırıp yıktırarak, insanları öldürttüler, yaralattılar. Sonra hiç utanmadan, kendi haydutça kötü işlerinin suçunu da mâsum İşçi Sınıfımıza yüklet mek için Sıkıyönetim icat ettiler.

Halkımızı sömürenler, hem suçlu, hem güçlü idiler. Taksim'in Kanlı Pazarındaki yaptıkları gibi, işçileri öldürterek o fırsattan yararlanacaklardı. Perde altında hazırladıkları Anayasaya aykırı bir sıra baskı kanunlarını ve ekonomik sömürü işlemlerini, yangından mal kaçırırcasına, ardarda uyguladılar. Vergi, Fiyat, Para. Gümrük «ayarlaması» dedikleri çapulculuklarını başka türlü millete yutturamazlardı.

Bir yanda yem borusu çalarak Subay ve Memurların maaşlarında sözde zam yaptılar; ötede İşçi ve Köylüler gibi Subay ve Memurların da ceplerindeki 100 kuruşun 66 kuruşunu önceden aşırdılar. Bu açık hırsızlığa alafranga «devâlüasyon» dediler. Bir yanda «Anayasa», «İnsan Hakları» nutukları attılar. Ötede İşçi avına çıktılar. Binlerce çalışanı tutuklayıp en ağır derebeyi işkenceleriyle doğduklarına pişman etmeye çalıştılar. Bu açık canavarlığa alafranga «Demokrasi» adını taktılar.

16 Haziran olayları bir kez daha iki şeyi gözc batırdı:

1 İşveren Demokrasisi: kimi açık, kimi gizli, süngü, top, tank, uçak zılgıdına dayanan Sıkıyönetimden başka hiç bir şey değildir.

2) İşçi Sınıfımızdan başka hak arayıcı, halk öncüsü yoktur. İşçi sınıfına vurulan her yumruk, Türkiye çalışkan halkının gözünü patlatır.

Onun için Türkiye halkını kurtarmak görevi, İşçi Sınıfına düşüyor.

Yaşasın bütün Türkiye fakir çalışkanlarının öncüsü İşçi Sınıfı!

Yaşasın Tüskiye İşçi Sınıfının bilinçli Siyaset ve Sendika Örgütleri!

İ.P.S.D. Merkez İcra Kurulu

İşçi kardeş,

Gözlerinle görüp ellerinle tuttun. 15-16 Haziran olayları, 1905 yılı Çar önünde Pop Gapon'un oynadığı oyuna döndü. Gapon, gizli polis hafiyeliği yapan bir din udamı (Papas) idi. İşçileri Kızıl Meydanda kurşunlatarak yıldırmak için kışkırtıp, işçilerin önlerine düşmüştü. Evdeki pazar çarşıya uymadı: 1905 Devrimi o kıvılcımdan çıktı.

Sömürücüler 15-16 Haziran günleri, İşçiler ve Gençler arasına yetmiş yedi buçuk Devletin casuslarını soktular. Maksatları: Işçilerle askerlerin arasını açmak, işçileri kurşunlatarak bir daha sokağa çıkamaz duruma sokup yıldırmaktı. İşçileri kan içinde bırakmakla da, halkı ve devrimcileri sindirmekti. Arkasından Sıkıyönetim gölgesinde: Türk parasının değerini düşürmek, pahalılığı, işsizliği, vergileri arttırmaktı. Hepsini yaptılar.

Yalnız bir şey yapamadılar: İşçi sınıfını yıldıramadılar. İşçi Sınıfı direndi, direniyor. 27 Mayıs İhtilâl Anayasasının verdiği direnme hakkını yok etmek için sömürücüler, Sıkıyönetim Mahkemesinin yetmediğini gördüler. Kendi kanunlarını çiğneyip, yığın yığın işçileri işten atıyorlar. İşveren Sendikaları, Gizli Polisle ortak listeler yaptılar: suçsuzca ve kanunsuzca işten atılan işçileri başka hiç bir işyerine aldırmamakla, açlıktan ölüme mahkûm etmektedirler.

Dünyada bugün ölüme mahkûm olanlar sömürücü zâlimlerdir. İşçi Sınıfı savaşta ezildikçe güçlenen ölümsüzlerdendir.

«Zâlimlere bir gün dedirir Kudret'i Mevlâ:

«Tallâh'ü lekad âserek' Allah'ü aleyna!»

Yeter ki İşçi Sınıfımız siyaset ve sendika örgütlerini bir sürü asalak' ve avantüryelerin ellerinden kurtarmayı bilsin. O zaman hem kendi kurtuluşu, hem de zavallı fakir Türkiye halkının kurtuluşu İşçi Sınıfımızın öncülüğünde gerçekleşecektir.

Bütün Türkiye İşçileri Birleşiniz, Örgütleniniz.

Bütün Türkiye Köylülerine, Aydınlarına öncü olunuz.

— SOSYALİST —

Bir işçinin mektubu :

İŞÇİ KARDEŞLERİME DUYURU:

Türkiye'de ve dünyada insanların karşısında artık açıkça görüldüğü gibi, iki sınıf bütün heybetiyle görünmektedir. 1) Sömürülenler (İşçi, Köylü, Küçük üretici), 2) Sömürenler (Sermayedarlar, Büyük Toprak sahipleri).

Biz sömürülenlerin bütün emeklerinden faydalanan sermayedarlar, bizleri kendileriyle bir imişiz gibi, ellerindeki siyasi partiler, sendikalar, radyo, sinema, basın gibi organlarıyla her gün temcit pilâvı gibi devamlı kafamıza sokmaya çalışırlar. Meselâ: Sinemaya gittiğimizde bir fabrikatörün kızı ile bir işçi genç birbirlerini severler, veya toprak ağasının oğlu ile fakir bir köylü kızının yaşantısı mutlu bir son ile bitirilerek bizi ümit ile yaşar hale getirirler. Acaba bu en basit örnekler memleketimizde parmakla sayılacak kadar mıdır. Hiç zannetmem. Her zaman gördüğümüz ve bildiğimiz şudur ki onlar sermayelerinin takviyesi için birbirlerini çeşitli yollarla bulurlar, her şeylerini para ile değerlendirirler. Fakat 15-16 Haziran olaylarını tezgâhlayıp, bizleri kışkırtmak isteyen sermayedar takımının yayın organları, meşru hakkımızı savunmamızı mülkiyetlerine yapılan taarruz imiş gibi göstermek için yarışırlarken, üst tabaka sosyetesinin kokteyl, moda ve seks yaşantılarının reklâmlarını da yayınlarından eksik etmediler. Biz, ekseriyetimiz Anadolu'nun her hangi bir köşesinden gelmişiktir Elimize fabrikalarda ayda 400-600 lira geçince bir zaman için avunuyoruz, fakat görüyoruz ki bu para ile şehirlerde en basit hayatı bile güç belâ yaşayabiliyoruz. Ve bekliyoruz; Patronlar hakkımızı verirler diye, fakat nafile, herifler bütün siyasi partileri, sendikaları ve organları, azınlıkta ve dağınık olmalarına rağmen ellerine geçirmişler. Bizler milyonlarca işçi milyonlarca fakir köylü ve yoksul halk bunlardan medet umuyoruz. Demirel giderse her şey düzelir gibi gösteriliyor, hattâ biz de öyle zannediyoruz. Demirel'in değişmesi ile bir şey değişmez, bu güne kadar gördük hep, gittikçe yoksullaşıyoruz.

İşçi kardeşler; bizlerin kanım emen sermayedarlara, hakkımızı yiyenlere emeğimizi çeşitli yollarla elde edenlere ve bizlerin (İşçi sınıfımız) varlığını inkâr edenlere var olduğumuzu, hakkımızı alacağımızı, emeğimizi kolay kolay kaptırmayanlar olduğumuzu tanıtmalıyız. Yoksa bu sermayedarlar bizi görmek istemeyecek, tanımayacak ve istedikleri gibi enselerimizde boza pişireceklerdir.

15-16 Haziranda Singer'den atılan işçi

RECEP DURGUN

İşsizlik ve Pahalılık neden artıyor?

O. M.

Önce işsizlik neden çoğalıyor onu ele alalım:

Türkiye'nin nüfusu hızla artmaktadır. Oysa bu artışa uygun olarak sanayiimiz gelişmiyor. Ağır sanayi kurulmadığı ve yeteri kadar yeni iş kolları da açılmadığı için artan nüfusumuza iş sağlanamıyor. Tarım alanında da durum buna benzer. Nüfusumuz arttığı halde; ormansızlık ve erozyon, yani toprak kayması yüzünden her yıl 400 milyon ton toprak kaybedilmektedir. Bakımı da iyi yapılmadığından, tarıma elverişli toprak azalmakta ve iş sahası daralmaktadır. Ayrıca; küçük topraklarını, büyük toprak sahibi ağalara kaptırdığı için milyonlarca köylü ve evvelce bu küçük topraklarda çalışan yarıcı vatandaş işsiz kalmaktadır... Tarıma makinenin girmesi yüzünden iş bulamayan ırgatlar da bu işsizler ordusuna katılıyorlar.

Öyle ise yurdumuzda işsizliğin artmasını önleyebilmek için önce, ağır sanayinin kurulması ve diğer sanayi kollarının geliştirilmesi şarttır... Böylelikle işçiye ihtiyaç artar. Bunun yanısıra da toprak reformu yapılmalıdır. Yani ağaların ellerindeki büyük topraklar, hazineye ait olan ve halen sahipsiz durumda bulunan topraklarla birlikte, topraksız köylüye dağıtılmalıdır. İşsiz kalan ve şehirlere göç eden köylü vatandaşlara da bu şekilde bir dereceye kadar iş sağlanmış olur.

Gelgelelim bu işler bu düzende böyle kâğıda yazdığımız gibi kolaylıkla gerçekleştirilemez. Çünkü Türkiye'nin sanayileşmesini kendi çıkarlarına uygun görmeyen Amerikan Emperyalistleri ve yerli ortakları buna engel olurlar. Ve oluyorlar da. Türkiye'nin üretim araçlarını ve diğer ihtiyacı olan eşyaları kendisinin yapması ve yabancıya muhtaç olmaması onların işine gelmez. Amerikan emperyalistlerine göre; Türkiye sözde tarım ve hayvancılık ile geçinmeli ve gerekli olan üretim araçlarını ve mamul eşyaları Amerika'dan almalıdır. Kendileri de yok pahasına sahip oldukları madenlerimizi ve diğer ham maddelerimizi fabrikalarında işlemeli ve bize ateş pahasına satabilmelidir. Bu ticaretten, Türkiye'deki ortakları zengin aracı tüccarlar ve Amerikan uşağı politikacılar da büyük pay alırlar. Onun için yurdumuzda ağır sanayinin kurulmasını elbirliği ile önlerler. Türkiye'nin pazar olmaktan kurtulmasını istemezler. Sanayi alanında işsizler işte bunun için çoğalıyor.

Toprak Reformu yapılması, yani büyük toprakların topraksız köylüye dağıtılması da çeşitli yollardan engelleniyor. Bu engellemeyi de oylarınızı verip, meclise milletvekili diye gönderdiğiniz büyük toprak sahibi ağalar yapıyor. Bu konuyu çözmek için Millet Meclisine kanun teklifi yapılması ve Meclisten kanun çıkması bu ağalar tarafından önleniyor. Tarım alanındaki işsizlik de bu yüzden günden güne artmaktadır.

Gelecek sayımızda da Pahalılığın nasıl yaratıldığını ve işsizlik ve pahalılık yüzünden kimlerin milyonlar vurduğunu anlatacağız.

FOTO RÖPORTAJ

PARA - KOLERA

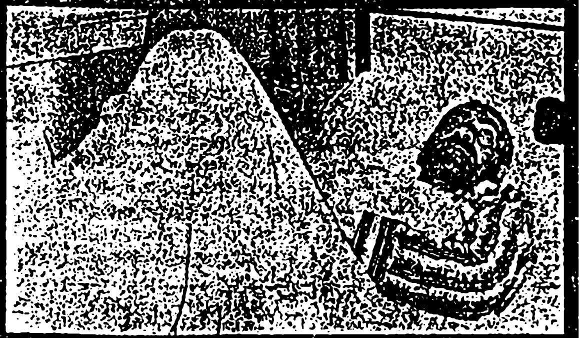
Para Zengine - Kolera Fakire

FAKİRLER İYİ BESLENEMEZLER

İYİ BARINAMAZLAR

KOLERA OLUP ÖLÜRLER.

ZENGİNLER İYİ BESLENİRLER

İYİ BARINIRLAR

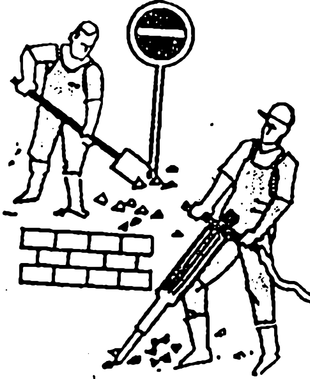
LÜKS YAŞARLAR

İzmir ALİAĞA'daki İşçi olaylarının nedeni

Ali KAYNAKÇI

Son aylarda Aliağada meydana gelen işçi olayları, hakim sınıflar tarafından, devrimcilerden çok daha iyi değerlendirilmiştir. Devrimcilerin gazetelerinde olaylar basit bir işçi patron çelişkisi olarak yüzeyselleştirilmiştir. Basit bir ekonomik mücadele gibi görünen grev, direniş, Necmettinin öldürülüşü gibi seri olayların zaman içinde nasıl önem kazandığı Finans-Kapitalin ücret ve sendikalar politikasıyla çelişkileri, Türkiye işçi sınıfı mücadelesindeki yeri, bilhassa, özel olarak inşaat işçilerinin teşkilatlanmasındaki önemi gözden kaçırılmıştır. Bunun bir nedeni de: Son zamanlarda strateji tartışmalarının hayattan ve yaratıcılıktan uzak bir durgunluğa erişi, birtakım sloganların tekrarı ile dertlerimizin halledileceği zannının yerleşmesidir.

Türkiye'de yarım milyona yakın inşaat işçisi vardır. Bu sayı yaz aylarında artar, kış aylarında azalır. Türkiye halkının teşkilâtlanması meselesinde toplumun bütün sınıf, tabaka ve zümreleri hakkında sosyalistlerin özel bir bilgi ve deneye ihtiyaçları olduğu, gün geçtikçe daha bir berraklıkla açığa çıkmaktadır. Bu bakımdan inşaat işçilerinin kendilerine has bazı özelliklerinden söz etmek; ileride bu alanda çalışacak sosyalistlere bir anahtar olması bakımından yararlı olabilir.

Yarım milyona yaklaşan inşaat işçileri kendi aralarında birtakım farklılıklar gösterirler. Hergün etrafımızda gördüğümüz ve apartman, yol, kanalizasyon inşaatlarında çalışanlar inşaat işçilerinin en kalabalık kesimini teşkil ederler. Kalifiye olmayan işçiler (Ameleler) geçici olup, topraksız ve az topraklı köylü tabakalarından kopup gelirler. Ürünlerin kaldırılacağı zaman köylere dönerler. Kalifiye olanlar (Marangoz, demirci, duvarcı ustası) ise çok kez taşaron durumunda bulunduklarından, bir yanlarıyla işverendirler. İnşaat işçileri ortalama 20-30 kişilik işyerlerinde çalıştıkları, sürekli işçi olmadıkları, kalifiye olanların işveren olmaları nedeniyle; işçi sınıfımızın en az teşkilatlanmış, hatta hiç teşkilâtlanmamış bir bölümüdür. Günde en az 10 saat çalışırlar, pazar, bayram, fazla mesai, sigorta, çocuk zammı vs. gibi hiçbir hakları yoktur. İşsiz kalmak tehlikesi inşaat işçisinin başında sallanır durur. İnsan pazarlarında binlerce işsiz, müteahhit ya da taşaronların kurbanlık koç gibi etlerini butlarını sıkıp, dolgun güçlü kuvvetli bulduğunu seçmesini bekler.

Bunun yanısıra işverenler sınıf sezgileriyle işçinin önüne pek çok engeller koymuşlardır. Taşaronlar, işçi olarak, çok kez kendi hemşehrisini, akrabasını ya da aşiretten olanı alır. İşçi, işverenle hiçbir zaman karşı karşıya gelmez. İşçi olarak taşaronun kendi hemşehrisini seçmesi: Onu işçinin gözünde (Koruyucu) durumuna yükseltir. Bütün bunlar inşaat işçisini teşkilâtlanmanın, sınıf bilinci uyandırmanın en zor yanlarıdır. Fakat hergün karşılaşılan binlerce baskı, zulüm haksızlık; İşçileri hemşehri grupları biçiminde ilkel bir dayanışmaya itmiştir. Bu durum onların teşkilâtlanmasında önemli bir kolaylıktır.

Biz -yazmızın esas konusu- Aliağa'daki hareketleri yapan inşaat işçilerine daha yakından bakmaya çalışalım. İnşaat işçilerinin ikinci kısmını meydana getiren; rafineri, baraj, köprü gibi büyük tesis ve fabrikaların inşaatlarında çalışanlar kendi deyimleriyle «Şirketçiler» vardır. Türkiye'de bugün 50.000 kişilik bir kadrodurlar, 3-4 bin kişilik iş yerlerinde toplu halde çalışırlar, köyden gelmişlerdir, fakat genellikle köyle ekonomik bağları kopmuştur. Çoğunluğu kalifiye işçiler oluşturur. İşte Aliağa olaylarını, inşaat işçilerinin bu kesimi meydana getirmiştir.

Şirketçiler çoğunlukla Tunceli, Elâzığ, Maraş, Mardin, Adana, İskenderun, Erzurum, Kars, Ordu, Sivas, Kırşehir, Kayseri gibi illerin köylerinden çıkarlar. Çoğunluk aşiret ilişkilerinin hakim olduğu bölgelerden gelir, beraberlerinde ilkel sosyalizmin gelenek ve göreneklerinin kalıntılarını getirirler. Bu aşiret bağları onların «Gurbette»ki işçilik hayatlarında dayanışmasını, kapitalizmin sömürüsü, pahalılık ve işsizlik karşısında çok ilkel bir örgütlenme biçimi alır. Sendikal teşkilâtlanma geliştikçe aralarındaki bu toplumsal ilişkiler parçalanır, «Dede»lerin, «Seyit» lerin, «Soyu Ulular» yerini «Medeni cesaret sahibi» ileri işçiler almaya başlar. Kapitalist ilişkiler işçileri sendikalarda teşkilâtlanmaya zorlarken eski ilkel sosyalizm kalıntısı Kan bağına dayanan teşkilâtlanmaları paçavraya çevirir. İlkel sosyalizm kalıntısı Kan ilişkilerine dayanan örgütlenme, işçilerin işsiz ve aç kaldıkları zaman lumpenleşmelerini bir dereceye kadar önler. Bazı bölgelerden gelenlerde lumpenproleter yanların ağır basması ancak böyle açıklanabilir. Kapitalizm bunların geldiği bölgelerde ilkel sosyalizmin kalıntısı ilişkileri parçalamış, ortaya çıkan yeni ilişkilere göre bir örgütlenme olmadığından gurbete çıkan işçiyi «Teşkilât bakımından derisi yüzülmüş bir kızıl et gibi her mikrobun, her virüsün, her illetin saldırısına açık» bir hale getirmiştir.

Şirketçiler Türkiye'de Finans-Kapitalin hakimiyetini pekiştirmesiyle birlikte 1947 yıllarında ortaya çıkmıştır. Toplu halde bulunuş, aşırı sömürü onları sendikal teşkilâtlanmaya zorlamış, grev ve lokavt kanununun çıkmadığı zamanlarda bir seri grevler olmuş, işverenlerden birtakım tavizler koparılmıştır.

Hirfanlı, Demirköprü, Sarıyer, Keban barajları, Mersin rafinerisi, Ereğli demir-çelik, Çiğli, Pirinçlik ve İncirlik hava alanı inşaatlarında bir seri kendiliğinden gelme teşkilâtlanmalar ve hareketler olmuştur. Sendikalar kanunu ile birlikte CIA ajanı gangster sendikacılar piyasaya sürülmüş, şirketçilerin yıllardan beri gelen örgütlenme tecrübesi kontrol altına alınmıştır.

Bir ara gerçek bir sendika Boru-Hattı, Kadıncık barajı, Küçük çekmece santral inşaatlarında işçileri teşkilâtlamayı başarmış, büyük grevler, işçi direnişleri olmuş, fakat devrimci paravanası ardına gizlenmiş 'kariyeristler, ajanlar sendikanın bütün mali imkânlarını yok etmeyi becermişlerdi. Bugün Aliağadaki sendika ve onun etrafında teşkilâtlanmış işçiler 1947 den beri gelen bu tecrübelerin ürünüdürler. Şirket işçileri bugün hala sarı sendika çemberini kıramamıştır. Fakat en yakın zamanda CIA ajanları sökülüp atılacaktır. Şimdi konuyu biraz daha derleyip toparlayabilmek için bir sıra olayları inceliyelim.

1965-66-67 yıllarında şirket işçileri büyük bir atılım yaparlar. CIA ajanlarının kontrolündeki «Yapı-İş» sendikasından ayrılıp, işverenlerin ve devletin çeşitli baskılarına rağmen «YİS» Yapı İşçileri Sendikasında teşkilâtlanırlar. Küçük Çekmecede, Boru Hattındaki işçiler günlerce süren grevlerle sözleşmeler imzalamayı başarırlar. Yıl 1966-67 dir, Sözleşmelerin özelliğine dikkat etmek gerekir. Vasıfsız işçinin saat ücreti 350 kuruş, Kaynakçının saat ücreti 11.00 kuruştur. Bubun yanı sıra, diğer işkollarında daha yeni yeni ortaya atılan Yolda geçen zaman ücreti de alınmıştır.

Bu şartlardaki sözleşmeler, Finans-Kapitalin ücret politikasını alt üst etmiştir. İçinden ve dışından bu sendikaya karşı ajanları vasıtasıyla saldırıya geçerler. Çeşitli oyunlarla; YİS'in adını kullanıp başka sendikalara üye kayıt ederek, YİS'in toplu sözleşme yaptığı yerlerden gelen işçileri işe almayarak, YİS'in militanlığını yapan fakat sınıf bilincine ulaşmamış işçileri satın alarak, yahut baskı yaparak, içinden bir darbe vurarak, YİS'i kadrosuz ve maddi imkânlardan yoksun bıraktılar.

Bu sendika niye bu kadar saldırılara hedef oldu? Birinci sebep: İşçilerin tuttuğu bir yönetici bilimsel sosyalizme inanmış inşaat işçisi içinde «Suda balık olmayı» başarmış bir işçi lideridir. Bu sebebin sonucu olan ikinci sebep: 1969 da ilân edilen ve halen yürürlükte olan devletin asgari ücret politikası İzmirde 18.50 dir. 1966 yılında saat ücretine 350 kuruş 8 saatte 28.00 liradır. İşte devletin 1970 yılında işçilere «verdiği», işte işçilerin 1966 da aldığı ücret Arada 4 sene ve 950 kuruş fark var.

YİS'in ekarte edilmesine rağmen devlet şirket işçilerine diğer işkollarından daha değişik bir ücret politikası tanımak zorunda kalmıştır. Şirket işçileriyle ilk karşılaşan, işçi meselelerine ilgi duyan şahısların, şirket işçileri ücretlerinin diğerlerine nisbetle yüksekliği karşısında şaşırması boşuna değildir. Sarı sendikalarda devletin kabul zorunda kaldığı bu ücret politikasının uygulayıcısı olmuşlardır. Bu arada Finans-Kapital boş durmamış, işçiyi örgütlenmeden soğutmak için çeşitli oyunlara, provakasyonlara girmiştir. Örneğin Keban'da işçiler sarı sendika vasıtasıyla kışın greve itilmiş, sendika hakim sınıflara açıklar vermiş, sonunda 1500 işçi atılmıştır. Bu tip oyunlar çeşitli işyerlerinde uygulanmış, çok güçlü bir polis örgütü kurulmuş, işçi terör altında yıldırılmaya çalışılmıştır.

(Devamı

EKONOMİ POLİTİK

Bugünkü Türkiye Ekonomi - Politikası

Bu araştırma, uzun inceleme zincirinin bir halkasıdır. Şimdiki Türkiye Finan-Kapital tehakkümünün Şehirlerimize ve Kırlarımıza nasıl musallat olduğunu iki ayrı ayrımcıkta ele alıyoruz.

Ayrım I

ŞEHİRDE : FİNANS KAPİTAL

Şehirlerimizdeki Flans-Kapital tehakkümüne ve Sermaye oyunlarına resmi istatistikler ölçüsünde işaret ediyoruz.

Milli Gelirde Şehirlinin Köye Tehakkümü

Önceden bilinmesi gereken bir alfabecil gerçeklik var: Türkiye 20 nci yüzyıldaki dünyamızın Kapitalist kesiminde yaşıyor. 20 nci yüzyılın Kapitalizminde egemen ekonomi temeli, Batı dilinde: Finans-Kapital, Osmanlıcada: Mâli Sermaye denilen tekelci kapitalizmdir.

Tekelci Kapitalizm Batıya 19 uncu yüzyıl sonunda egemen olmuştur. Bir paradoks olmak üzere, Türkiye daha 19 uncu yüzyılın ortalarından beri Finans-Kapitalin tahakkümü altına girmiştir. Beş'on yabancı Şirket, Kırım Savaşından beri Türkiye'nin ekonomisine, mâliyesine, başlıca üretim ve devlet alanlarına pençesini atabilmiştir. Batı'dan tek «ileri» olduğumuz yan, bu Tekelci Sermaye tahakkümüne herkesten erken uğrayışımızdır.

Bu gerçeklik açısından ekonomi yapımızın karakteristiğini rakamlarla belirtmek ilginç olur.

Bir ülke ekonomisinin temeli üretim alanıdır. Kapitalizmde iki büyük ve apayrı üretim alanı her gün biraz daha birbirinden uçurumla ayrılır: 1 — Sanayi üretimi, 2 — Tarım üretimi...

Hacım bakımından Tarım alanı çok geniştir: Nüfus'umuzun % 75 i tarım üretimi ile uğraşır, İhracat'ımızın % 80 i tarım ürünüdür. Ancak bu görünüşün altında bir trajedi yatar: 1969 yılı İstihsal Sektörleri itibariyle (1961 sabit fiyatlarıyle) Türkiye Milli Gelirine bakalım.

Piyasa fiyatlarıyla Gayrı Safi Milli Hasıla	Sanayi	Ziraat	İnşaat Sanayii	Ulaştırma
90.078,8 milyon	15.897,0	24.208,8	5.400,5	6.127,4

Bu ne demektir? Türkiye'de üretim, sanayi ile ziraat alanında madde yaratır. Bunlara İnşaat ile Ulaştırmayı da katarsak, madde yaratan sanayi: 27.424,9 milyon, tarım:24.208,8 milyon tutar. Tüm madde üretimi: 51.633,7 milyon olur. Bu üretilen maddelerin üzerinden: Ticaret, Banka, Devlet, Serbest Meslek ve Emlâk Sahipleri 38.445,1 milyon gelir sağlıyorlar. Ulaştırma'nın maddi değer yaratma yeteneği bir yana bırakılırsa, şu sonuca varıyoruz: Türkiye'de Milli Gelirin kabataslak bir yarısı gerçek madde değeri yaratarak, öbür yarısı yaratmaksızın benimseniyor.

Daha ilginç yanı ise, madde değeri yaratan % 75 tarım insanımızı, Milli Gelirimizin ancak % 26 sı temsil ediyor. Nüfusumuzun görünüşte % 25 i ise, Milli Gelirde % 74 pay sahibi oluyor. Bu kabataslak durum, Türkiye alınyazısında kimin ve neyin ağır bastığını belirtiyor. İnsan kalabalığı olarak 4 te 1 şehir nüfusu, Milli Gelirin 4 te 3 üne egemendir. Tek sözle, şehir köye 9 kat üstünlük taşır. Kabalamaca, şehirli köylüye 9 kat tahakküm yapar!

Köyün Tarım ekonomisi ile Şehir faaliyetlerinin Milli Gelir içinde gelişim orantıları çok dikkate değer. Tarım milli geliri 1961 yılında 100 iken, 1969 yılı 100,8 olur. Yâni 9 yılda % 1 bile artış yoktur. Aynı süre için Gayrısâfi Milli Hasıla 100 den 107 ye çıkar. Köy milli geliri binde birden az, Şehir milli geliri yüzde birden az artmıştır. Her yıl Köy milli geliri 0,08 ve tüm (Köyü de içine alan Şehir) milli geliri 0,77 artar. Gene Köy, millet gelişimi içinde 9 kat aşağıda kalır.

Ancak tüm Milli gelir yerine yalnız Sanayi milli gelirine bakarsak, ayrıcalık daha çok büyür. Sanayi 1961 yılı 100 iken 1969 yılı 112 olur. O zaman Tarım yılda 0,08 ve Sanayi 1,33 artar. Yuvarlak hesap, Sanayi her yıl Tarımın 16 katı daha çok Milli Gelir payı edinir! Şehir Sanayicisi (Kapitalist), Köylülüğün (içinde agavâti, eşrafı, âyanı, tefecisi, bezirgânı ile birlikte) 16 katı gelişim olanağı gösterir.

Şehir alanında durum nasıldır? Orada insanlarla olanakların orantısı büsbütün korkunç denecek kertede ters düşer. Milli Gelir açısından, Şehirde madde değeri yaratan Sanayi, İnşaat, Ulaştırma 27 milyar küsur, yaratmıyan faaliyetler 38.445,3 milyon (hemen 38,5 milyar) değeri temsil ediyor. Ulaştırmanın madde yaratma yeteneği bir yana bırakılırsa, yuvarlak hesap: Madde yaratan faaliyetler 25 milyardan çok az, yaratmıyanlar 40 milyardan pek çok fazla değeri benimsiyorlar. Yâni, Tarım dışı milli gelir içinde: madde yaratanlar % 40, yaratmıyanlar % 60 pay benimsiyorlar.

Kısacası, daha Milli Gelirin kaba rakamları bile, yaratmıyanı yaratana üstün çıkarıyor.

Kamu ve Özel Sanayi Büyükleri

En yaratıcı faaliyet alanı Sanayi'dir. Orada ne oluyor? Bütün Sınıflı Toplumların deyimi ile: en yaman biçimde «büyük balık küçük balığı yiyor.» Yalnız İşyerlerinin büyük (10 kişiden fazla çalıştıran) ve küçük olanlarını gözden geçirmek yeterince düşündürücüdür. 157.759 küçük işyerinin karşısında 3012 büyük işyeri var. Sayıca Büyükler % 1,9 ve Küçükler % 98,1 ediyor. Ama, o yüzde iki bile etmiyen büyük işyerleri: işçilerin 10 da 7 sine (% 69,4) ücretlerin 10 da 9 una yakınını (% 85,9) öder; satınalınan veya devredilen mal ve hizmetlerle, satışların ve ifa edilen hizmetlerin hemen hemen 4 te 3 ünü başarır (% 73,1 ve 75,3).

160 bine yakın işyeri kumda çelik oynasın: işçiyi tutan da, işi yaptıran ve kârı vuran da 3 bin kadar işyeri olur. Küçük işletmeden 50 kez az olan büyük işletme, onun 3 katı ekonomi alanını tekelinde tutuyor. Demek Türkiye Sanayiinde, büyük işletme küçüklerden 150 kat üstün ve ağırbasıcı rol oynar.

Demek, Sanayiin (Şehrin) karşısında Tarım (Köy) can çekişiyorsa, Sanayiin içinde de: Büyük işyerleri önünde Küçük işyerleri can çekişerek sürünüyor. Başka deyimle, 3 bin büyük sanayici Türkiye'nin 158 bin sanayicisine kök söktürdüğü gibi, Türkiye üretimine ve genel ekonomisine kayıtsız şartsız egemen ola[illegible]k güçtedir. Modern çağın kuralı bu.

Ancak, Ek[illegible] temelimizde Modern Sermaye Konsantrasyonunun [illegible] o kadarcıkla kalmaz. İşin bir başka yönünü bize, D[illegible]nayii ile Özel Sanayi arasında yapılacak kıyaslama açıklar. 3012 Büyük Sanayi işyeri içinde: 2775 i Özel kesime, 237 si Devlet kesimine girer. Sayıca Devlet kesimi % 7,9 ve Özel kesim % 92,1 eder. Sayıca Özel işyerlerinin 12 de 1 ine yakın azlıkta bulunan Devlet kesimi, küllü ayıplarına bakmadan, kendisinin 11-12 katı çokluk olan Özel sektörlere eşit ölçüde ekonomik varlık gösterir.

	Devlet kesimi	Özel kesim
İşçi sayısının	% 43,2	% 56,8
Yılda ödenen ücretlerin	51,1	48,9
1 Kasım 1963 te Çevirici güçlerin	65,3	34,7
Yıl içinde Sabit Sermaye yatırımı	51,7	48,3
Tüketilen elektriğin	60,8	39,2
Katma değerin	52,7	47,3

«Yurdun kalkınması» özleniyor. Kalkınma insanların yararı için olur. 2775 özel büyük işletme işçisine bir yılda 5400 lira ücret ödüyor. 237 devlet büyük işletmesi gene yuvarlak hesapla 7100 lira ücret ödüyor. Demek özel işletme kurukalabalığı çalışanlara 1700 lira (yüzde 31) eksik ücret ödüyor. Neden bu işkence yapılsın Türk milletinin çalışanlarına?

Denilecek ki: »Ne yapalım. Kalkınmayı hızlandırmak için, özel sermayeden de yararlanmalı». Doğru mu? 1955 ten 1962 yılına dek, sanayiin Taşıt araçları bölümünde, 8 yıllık sabit sermaye yatırımı: Özel büyük işletmelerde 25.205.000 ve Devlet büyük işletmelerinde 49.736.000 Türk lirası tutar. Kalkınma, bir ülkede tekniğin ölçüsünü gösteren sabit sermaye yığını ile orantılıdır. 237 büyük işletme 2775 Özel büyük işletmeden 2 katına yakın daha çok sabit sermaye yatırıyor.

Demek yurttaşlar için üçte bire yakın daha yararlı yüksek ücret sağlıyan, yurt için iki katına yakın daha hızlı yatırım yapan Devlet Büyük İşletmeleri, elbet daha gerçek bir yurtseverce kalkınma sağlarlar. Bu bakımdan, adı büyük olan Özel ufaklık 92 işletme, gerçekten büyük olan Devletin 8 işletmesi yanında: 16 ilâ 24 kat aşağılık bir iş alanıdır. Büyük Devlet işletmeleri, Özel sözde büyüklerden 16-24 kat üstündürler.

Devletçiliğimizin, Özel Sermayeyi yaşatmak için yaptığı hovardaca israflar, hoşnutsuzluğu azaltmak için, önüne geleni kayırarak işletme kadrolarını lüzumsuz kalabalığa boğuşu göz önüne getirilsin. Ötede, Devlet işletmelerinde her rakamın gerçek bulunmasına karşılık, Özel işletme muhasebelerinde bin bir fatura oyunu ve kaçakçılık bilinen sahte rakamları son kertede arttırır.

— İKTİSATÇI —

DAVRAN

kahreder, tüketir bizi bu soygun...
eller, fakir elleri
cepler, zengin cepleri
sömür ha sömür
semir ha semir.

ulu bir büyü fabrikalarda
ha bozuldu, ha bozulacak,
yarıldı toprak, yarıldı tabanlar köylerde...
kan, kan, kan akacak.

eller fakir elleri
cepler, zengin cepleri...
ellerde ter, emek, ömür...
sömür ha sömür
semir ha semir.

fabrikalar!.. tarlalar!..
tüter buğu buğu, soluk soluk.
eller, gözler, dişler düşünceli hep
kırlar fabrika düdüklerini dinliyor
fabrikalar tarla kuşlarının sesini.

eller, fakir elleri
cepler, zengin cepleri...
ellerde kan, ellerde kan, ellerde kan!..
yeter ha yeter!
davran haaaaa davran!.

TAYYAR KEKEÇ

SOSYALİST nasıl çıkıyor?

Yahut 1970 Modeli bir Demokrasi

«Bizim» hiç bir işimiz, -nedense,- rahat veya normal olmuyor. Sosyalist kaç yıl önce çıktı. Kanunlar içinde kaldı. Şimdi, yeniden çıkıyor. Polisle ne ilgisi olabilir? Siyasî Polis onunla ilgilenecek elbet. Çıksın. Hakkı. Ne var ki, Sosyalist daha çıkmadan, hiç bir gazeteye nasip olmayan aşırı Siyasî Polis «ilgisini» çekti. İlgisi ile de kalmadı. Hışmını, yıldırımlarını mâsum gençlerin başına yağdırdı.

Her çıkacak gazetenin, bütün İstanbul ve Türkiye sokaklarında binlerce afiş asılır. Bakan bulunmaz. Ticaret gibi Basın-Yayın ı, Reklâm da «serbest» tir. Sosyalist bir afiş hazırladı. Daha duvarlara asılırken, o denli övülen «Hukuk Devleti» kavramı trajediye döndürüldü. Neden? O bile söylenmeksizin, cinayet işlenmiş, bomba patlamış gibi seferberlikler, tâkipler, baskınlar, tevkifler, tahkirler, işkenceler birbirini kovaladı.

Bu kanun dışı işlemleri bütünü ile anlatmak için, Sosyalist'in sayfaları yetmez: 1) Sokakta, 2) Karakolda, 3) Polis 1. Şubede, 4) Polis Müdüriyetinde ve 5) Savcılıkta olmak üzere, çok acı, ağlanacak uzun sahnelerle dolu 5 perdelik, bir kaç cilt boyu dolusu 20 nci Yüzyıl İnsan Hakları Dramı piyesi yazılabilir. Ve yazılacaktır. Şimdiki polis efendiler de çoluk çocuk sahibi insanlardır. Kendi öz yavrularına bu yaptıkları yapılsa razı olurlar mı? Büyüyen kendi öz evlâtları bu yapılanları okuyunca, babalarının anısına nasıl bakacaklardır?

Memur: Kanun adamıdır. Kanuna aykırı emri yerine getirmek memuru cezadan kurtarmaz. Kanuna aykırılık olsa, usulü ile zabıt tutulur, Mahkemeye verilir. Memurların yaptıkları ise, yürekler acısı kanun üstülüktür.

1. — Sokakta: Üniversiteli Sosyalist'in afişini yapıştırıyor. Bekçi karşısına dikiliyor:

«— Yapıştıramazsınız! Yasak!»

«— Neden? Bak, baldır bacak, konser afişleri yapıştırılmış.»

«— Sizinki başka...»

Gençler yapıştırmıyorlar. Ancak bu en cahil bekçi, en insancıl davranmıştır. Söğmemiş, dövmemiş. «Yakaladığını» Karakola getirmiştir.

2. — Karakolda: Polis, hüviyeti alıp soruyor:

«— Nedir o yapıştırdığınız?»

«— Çıkacak gazetenin afişi.»

«— Kaç para aldınız?»

«— Bu bizim gazetemiz. Para almadık.»

«— Hadi ulan enayi! Parasız bu bok yenir mi?»

Müdüriyetle telefonlaşılıyor. Bir çok karakollarla, ekiplerle bekleşilip buluşuluyor. Bekçisi, polisi İstanbul'un «Asayiş» ini bırakıp, Sosyalist'in afişi peşinde uykularını kaçırıyor. 2. Şube ekiplerinden yararlanılıyor:

«— Gerçek sosyalistseniz bir şey demeyiz. Komünist iseniz, ananız ağlamıştır! Eşşek sudan gelinciye kadar Cennetten çıkmış sopa yersiniz!»

3. — 1. Şubede: Siyasî Polis bölümüdür. Kapıdan girer girmez, üstbaş aranır. Üniversiteli şebekeleri «müsadere» edilir. Tek soru yok. Soğuk hücrelere ite kaka sokuş. İşkence odasına çağırılana ağıza alınmıyacak ana, avrat sövmeler. Gelen yumrukluyor, giden tekmeliyor. Eline sopa bulamıyan, kırık iskemle ayağı ile vuruyor. Artık karşılıklı konuşma yoktur. Vuranların haykırışmaları tavanları sarsar:

«— Ulan bu namussuz, benim şehrimden ha? Tövbe bizde böyle dürzü çıkmaz. Bunun sütü, kanı bozuk mutlak!»

«— Yatırın keratayı.»

Keten ayakkabılar üzerinden falaka. Tek yanlı suçlamalar:

«— Komünistler! Vatanı Rusya'ya satamadınız.»

«— Alçak hergeleler! Gitsenize Kıbrıs'a, kabadayılığınız varsa. İki buçuk Rum'un hakkından gelemediniz!»

«— Sizi yarın sabah Moskova'ya süreceğiz. Türkiye vatandaşlığı kim, siz kim? Bak, Rus, koleraya tutulanı kurşuna dizip temizledi. Biz de sizi temizliyeceğiz!»

«— Ne elini kirleteceksin bu pis heriflerle. Yakında ordu hepsini kurşuna dizecek!»

Memur hırsları 20 gencin sırtında yatışınca, bodruma indiriş.

4. — Müteferrikada: Ne kadar hırsız, yankesici, ırz düşmanı paçavra insan varsa, hepsine tenbihleniyor:

«— Bunlar vatan hâini Komünistler. Volta attırtmayın. Nefes aldırtmayın sabaha dek!»

Daracık odada 20 öğrenci boğuluyor. Bahane arıyan ipsiz serserilerle kapışıyorlar. Polis sözde ayırıyor. Gene «Yukarı» gönderecekler: 1. Şubeye. Âmir bıraktırmıyor.

28.10.1970 gecesi başlıyan bu işlem, Pazartesi'ye kadar fasıl fasıl: Karakollarla Müdüriyet arasında 20 genç, götür getir

(Devamı 8'nci sayfada)

1946 - 1970

Türkiyedeki Legal Sosyalist Davranışlar Üzerine Açıklamalar

Yazan: ORHAN MÜSTECAPLIOĞLU

- 1 -

Önsöz :

1946 yılı; yurdumuzda legal (kanunî) alandaki Sosyalizm mücadelesinin dönüm noktasıdı.

Türkiye'de ilk defa 1946'da, sınıf esası üzerine cemiyet kurma hakkı kanunlarla teminat altına alındı. Bundan sonra da. (bir kaç ciddi olmayan kuruluşu dışında) önce «Türkiye Sosyalist partisi» Esat Adil Müstecaplıoğlu'nun Genel Sekreterliğinde ve arkasından «Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi» Dr. Şefik Hüsnü Deymer'in Başkanlığında kuruldu.

Şimdi 1970 yılındayız. Aradan geçen 25 yıl içinde sosyal mücadele alanında; Türkiye'nin ekonomik ve sosyal yapısına oranla önemli sayılabilecek bir çok politik olaylara tanık olduk...

Bu 25 yılda, sosyalizm davranışları bakımından ölü ve durgun gibi görünen bazı devreler olmuşsa da, aslında bu devrelerde de sosyalist mücadelenin devam ettiği bir gerçektir.

İnsan toplulukları da, madde âlemi gibi diyalektik olarak sürekli bir değişme ve gelişme halindedir. Bu bakımdan yurdumuzun sosyal ve ekonomik yapısındaki kantitatif (kemnî) değişmeler, madde âlemide de olduğu gibi görülemez ve gözden kaçabilir.

Ben bu yazı serisinde; içinde yaşadığım 26 yıllık legal sosyalist mücadeledeki çalışmalarım ve ilişkilerim sırasında başımdan geçenleri, gördüklerimi ve duyduklarımı anlatacağım. Bu suretle iyi niyetli okuyucularımızın; gözden kaçan ve üzerinde önemle durulması gerektiği halde durulmayan ve bilinmeyen bazı olaylardan faydalı sonuçlar çıkarması mümkün olur kanısındayım. Bu tecrübelerden sağlanacak faydaların da; bugünkü sosyalist davranışları bölücü değil, birleştirici yönde geliştireceğine inanıyorum.

Ayrıca günümüzde, emperyalizmin gücünü ve imkânlarını; sosyalist davranışların içine sızarak parçalamak ve yönlerini değiştirmek için kullandığı metotları bilmeyenlere, gözlerini dört açmalarını söyleyeceğim.

«Gizli İstihbarat Servisleri» nin çalışma teknikleri ve yurdumuzun gerçeklerini bildikleri hâlde; bu gerçeklerin açıklanmasından ürkenlere ve idare-i maslahatçı tutumlarında ısrar edenlere ise, söylenecek sözümüz yoktur. Çünkü, sosyalist literatürde böylelerine oportünist ve Revizyonist denir.

Kanunî bir sakınca olmamasına rağmen, bazı isimlerin sadece baş harflerini kullandım. Bu yazı serisinde sözü edilen Parti liderlerinden, kuruluş sırasıyla; Esat Adil Müstecaplıoğlu, Dr. Şefik Hüsnü Deymer, Dr. Refik Nevzat ve Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın hayatları hakkında kısaca bilgi vermeyi de, yeni yetişen sosyalist arkadaşların durumu daha iyi kavrayabilmeleri bakımından uygun gördüm.

BU YAZI SERİSİNDEKİ BAZI BÖLÜMLER :

Türkiye Sosyalist Partisi'nin kuruluş hazırlığı ve kuruluşu — Türkiye Sosyalist Emekçi ve Köylü Partisi'nin kuruluşu, Aralarındaki Çatışmalar, Sendikalaşma konusundaki ayrı görüşleri, İki partinin yayın organları — Sosyalist Partilerin ve gazetelerin kapatılışı, tevkifler — Tevkiflerin nedenleri ve mahkeme kararları Markopaşa ve diğer yayinlar — Sabahattin Ali olayının içyüzü — Esat Adil'in müdahil avukatlıktan vazgeçisinin nedenleri — Bazı provokasyonlar, sahte sosyalistler — «Nuhun Gemisi» ile haftalık «Gerçek» arasındaki çatışma — «CİA»nın Türkiye'deki çalışması — Türkiye Sosyalist Partisi'nin ikinci kuruluşu — Türkiye Sosyalist Partisi ve günlük «Gerçek» gazetesindeki tertipler — Partinin kapatılışı, tevkifler ve ihanetler — Demokrat İşçi Partisi — Dr. Hikmet Kıvılcımlı'nın, Vatan Partisi'nin kuruluşu — Kapatılışı ve tevkifler — Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşundan evvel sendikaların durumu — Türkiye İşçi Partisi'nin kuruluşu ve parti içindeki tertipler — Bugünkü durum...

GİRİŞ :

1945 — 1946'DA SOSYALİZM BAKIMINDAN TÜRKİYE'NİN POLİTİK ORTAMINA KISACA BAKIŞ

1946 yılında, Millî Şef İnönü ve C.H.P. nin tek parti idaresi; kısmen iç, kısmen de dış baskıların etkisiyle çok partili hayata müsaade etmiş ve cemiyetler kanununda da değişiklik yaparak, sınıf esası üzerine cemiyet kurma hakkını kabul etmek zorunda kalmıştı. Bunda biraz da, C.H.P. ileri gelenlerinin ve «Millî Emniyet Teşkilâtı» nın sosyalistlere kurmayı tasarladıkları tuzağın rolü oldu.

C.H.P. nin, emekçi halka karşı uzun yıllar boyunca yürüttüğü ve harp senelerinde daha da şiddetlendirdiği baskı ve sömürme politikası, harp sona erdiği halde, o günlerde hâlâ yumuşamamıştı.

Gene o sıralarda; 1920 Bakü Konferansından beri devam edegelen ve bağımsız bir Türkiye kurulması, emekçi halkın demokratik hak ve hürriyetlerine kavuşması için alttan alta yürütülen bir sosyalist mücadele vardı.

Ayrıca, basın ve yayın alanında da, hâkim sınıfa karşı güçlü bir savaş verilmişti. Bilhassa Zekeriya ve Sabiha Sertel'in çıkarttıkları Tan gazetesinin 1944—1945 yıllarında yaptığı başarılı mücadelenin değeri büyüktür. Tan gazetesinde Sabiha Sertel'in ve Adiloğlu imzasile Esat Adil'in ve Sadrettin Celâl'in yazdığı makaleler geniş yankılar yapıyordu. Gene Sertel'lerin 1945 Aralık ayının başında ancak bir sayı yayınlayabildikleri Görüşler adlı mecmua büyük olay yarattı. O sırada Câmi Baykurt (Atatürk'ün eski Dahiliye Vekili), Sabahattin Âli ve Esat Adil ile birlikte «Yeni Dünya» adında günlük bir gazete çıkarmaya başladılar. Demokrat Parti kurucularının ve Atatürk'ün Dışişleri Bakanı Tevfik Rüştü Aras'ın Sol'a yaklaşma çabaları ve Mareşal Fevzi Çakmak'ın sosyalist Câmi Baykurt ile olan kişisel dostluğu ve kendisine yapılan komünistlik isnadlarına karşı, bu eski dostluğu savunmada ve devam ettirmede gösterdiği medenî cesaret de, sol cepheye avantaj sağlamıştı.

Sol cephenin güçlenme ve genişleme imkânlarına kavuşmasından ürken tek parti hükümeti ve «Millî Emniyet» çevreleri, beraberce bir plân hazırladılar. Tanin gazetesinde, Hüseyin Cahit Yalçın'a yazdırdıkları «Kalkın Ey Ehli Vatan» başlıklı yazının güya halk oyunda yarattığı sözde heyecanı maske ederek: 4 Aralık 1945 günü harekete geçtiler. «Millî Emniyet» men suplarını ve para ile tuttukları adamları seferber ederek nümayişler tertiplediler ve aynı gün, Tan Gazetesi ile Görüşler Mecmuasının yayınlandığı Tan Matbaasına, Câmi Baykurt'la, arkadaşlarının ancak 4 sayı çıkarabildikleri günlük Yeni Dünya gazetesinin matbaasına, Esat Adil'in yayınladığı haftalık Gün Dergisinin idarehanesine ve sosyalist yayınları satan Beyoğlu'ndaki Berrak isimli kitabevine baskın yaptırarak tahrip ettirdiler ve çalışamaz hale koydular.

CHP'nin tek parti hükümetinin; demokratik hak ve hürriyetlerin teminat altında olduğunu kabul ve ilân etmesine rağmen, düşünceye balyozla saldırmaktan başka çare bulamaması; o sıralarda iç ve dış baskılar karşısında zor duruma düştüğünü gösterir. Bu iç baskıları; CHP'nin senelerdir ezdiği emekçi yığınlarda başlayan uyanma ve direnme, kanunların müsaadesizliği yüzünden illegal çalışmak zorunda kalan «Sosyalist Davranış», solcu basın ve onun açtığı geniş kampanyanın halk oyunda yarattığı etki olarak özetlemek gerekir.

Dış baskılar diye de; Avrupa'da yeni sosyalist devletlerin kuruluşunu, Sovyetler Birliği'nin kuvvetlenmesini, Sosyalist Blok'un doğuşunu ve San Fransisko Konferansı'nda alınan kararlara CHP'nin (Aldatma maksadı ile de olsa) uymak zorunluğunu göstereceğiz.

YABANCI BASINDAN

«YENİ ZAMANLAR» Dergisinden

TEHLİKELİ OYUNLAR

Orta Doğudaki tansiyon eskisinden daha telhikeli mecralara girmektedir. Haziran savaşından iki buçuk yıl sonra, Telaviv komşu Arap Devletlerine karşı başlattığı silahlı saldırıyı sürdürmektedir. Kullandığı taktikler, Amerikan saldırganlarının Vietnam'da kullandıkları taktiklerin aynıdır, yani Birleşik Arap Cumhuriyeti ve diğer Arap ülkelerinin mevzilerine karşı bombardumanları ve saldırıları tedrici şekilde arttırmak ve düşmanca tırmanma siyaseti. Bütün bu düşmanca saldırıların amacı açıktır: Arap halklarının moralini kırmak ve onları korkutarak, İsrail istilâsını ve İsrail saldırganı tarafından tesbit edilmiş şartları kabule zorlamak. Şurası iyice açık ve seçiktir ki, Telaviv ve onun Batılı destekleyicilerinin daha uzak hedefleri bulunmaktadır.

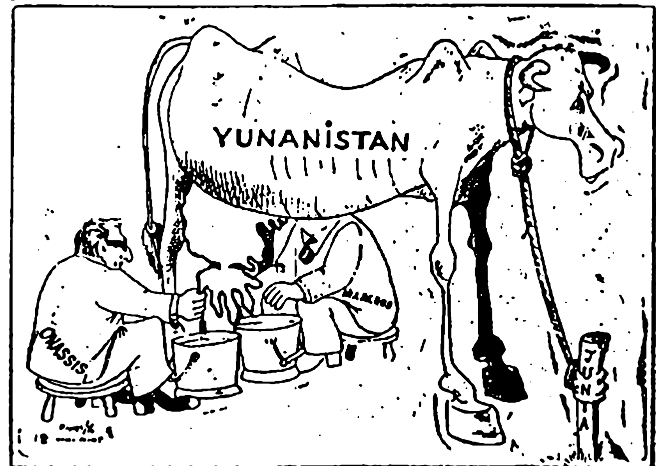
Onların istedikleri şey, ilerici Arap Ülkelerindeki, özellikle B.A.C.'deki mevcut ilerici rejimleri devirmek ve Orta Doğudaki kuvvetler dengesini Emperyalizm lehine çevirmektir. 1967 Haziran savaşı işte bu hedefe yönelmişti ve Emperyalist güçler bugün bu hedefe varmak için İsrailli maceracılara yeşil ışık yakmışlardır.

Şimdi İsrail'in arkasında Amerikan Emperyalistlerinin bulunduğu herkesçe malûmdur. Waşington ve Telaviv arasındaki son temaslarda «görüş ayrılıkları» kamu oyunu yanıltmak amacını güden bir propagandadan başka birşey değildir. Bir yandan Telaviv Arap ülkelerine karşı durmadan askeri kışkırtmalar yaparken, diğer yandan New York Times gazetesinin yazdığına göre, Amerikanın İsrail'e 80 Skyhawks ve 25 Phantom tipi uçak vermeyi kararlaştırması; ancak Waşinton'un barış ve güvenliği doğrudan doğruya tehdide yönelmiş dünya çapındaki saldırgan stratejisi ile izah edilebilir.

Amerika tarafından İsrail'li saldırganlara verilmiş ümitler açıkça iflâs etmiştir. İsrail'in kışkırtmaları, Birleşik Arap Cumhuriyetinde ve diğer ülkelerde gittikçe artan bir öfke ve direnişle karşılanmaktadır. İşgal edilen topraklar üzerinde bir gerilla hareketi, bu hareketi bastırmak için girişilen canice tedbirlere rağmen artan bir hızla genişlemektedir. Emperyalistlerin ümitlerinin aksine, ilerici kadrolar Arap dün yasında daha güçlenmekte ve kendilerini göstermektedirler. İlerici Arap ülkeleri kampı büyümektedir. Kuvvetler dengesi gerçekten değişmektedir; fakat bu değişme Waşington ve Londra'nın istediği yönde değil, ters yöndedir. Sonuç olarak; İsrail'e silâh aktarmayı hızlandıran, saldırganı cesaretlendiren Emperyalizmin durumu güçlenmek şöyle dursun aksine zayıflamaktadır.

Tarih defalarca isbatlamıştır ki, saldırgana taviz verilmesi, savaş tehlikesini asla azaltmaz; aksine bu tehlikeyi ve saldırganın iştihasını arttırır. Bütün bunlar, yayılma siyasetlerini gizlemeye bile lüzum görmeyen İsrail'in şimdiki yöneticileri için de geçerlidir. Onlar, sadece Kudüs ve Golan tepelerinin kontrolünü meşrulaştırmayı hayal etmiyorlar, kendilerini Orta-Doğuda bir çeşit yeni-sömürgecilik imparatorluğunun temsilcileri olarak görüyorlar. Bu şartlar altında, işgal edilen toprakların asıl sahiplerine tamamen iadesi gerçekleşmedikçe kesin bir anlaşmaya varmak imkânsızdır. Bu tartışma götürmeyen husus Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin 22 Kasım 1967 kararı ile de kesinlik kazanmıştır.

Amerika'nın dahi bu kararı onayladığı ve böylece uluslar arası bir taahhüde girdiği hatırda tutulmalıdır. Fakat henüz, Waşinkton ve onun yardakçısı İngiliz hükümeti bu kararı kösteklemek için İsrail'e yardıma devam etmektedirler. Zaman beklemez ve uluslar arası güvenlik ve ulusal bağımsızlık yönünde çaba sarfeden güçler adil bir anlaşma için çabalarını son derece arttırmaktadırlar. Siyasi bir anlaşmaya varılması ile ilgili Sovyet teklifleri, Orta Doğu halklarının meşru çıkarlarına dayandırılmıştır. Bu teklifler İsrail'in işgal edilmiş topraklardan çekilmesi, güvenliğin tesisi, sınırların tanınması, Filistin göçmenlerinin geleceği vs. gibi meselelere sağlam bir temel hazırlıyan tekliflerdir. Halihazır durum ve arzular karşısında; Sovyetler Birliği Orta Doğudaki bir anlaşmada, bu bölgedeki güvenliğin güçlendirilmesinde araç olarak hareket edecek bir Birleşmiş Milletlerin rol oynayabileceği kanaatindedir. Sovyetler Birliği'nin bu görüşlerine diğer bir delil olarak şu da belirtilebilir ki; Sovyetler Birliği Amerika'nın ve diğer batılı güçlerin aksine bu bölgede kendine bir avantaj sağlıyacak hiç bir çıkar peşinde koşmamaktadır. Sovyetler Birliği sadece bir şey için samimi olarak mücadele etmektedir; o da barışın ve adaletin zaferidir. Barış ve adalet bölünmez bir bütündür. Orta Doğuda veya diğer herhangi bir bölgede barış ve hukuku hakim kılmak, tehlike içindeki halklara barışçı bir geleceği sunmak demektir. Sovyetler Birliği ve diğer Sosyalist Ülkeler tarafından saldırı felâketine uğramış Arap ülkelerine yapılan destek, barışın sağlanması için son derece önemli bir faktördür. Bu yardım olmasaydı, İsrail'li maceracılar şimdikinden çok daha tehlikeli oyunlara girişebilirlerdi. Hiç kimsenin şüphesi olmasın ki, İsrail bu maceracı siyasetine sarılmaya devam ettikçe ve Amerika da, Birleşmiş Milletlerin isteğine rağmen barışçı amaçlara karşı bu politikaya göz yumduğu sürece; Sovyetler Birliği ve tüm Sosyalist camia saldırgan İsrail'e karşı Arap halklarının yaptığı mücadeleyi her çeşit ve şekilde desteklemeyi kendileri için enternasyonal bir görev saymaktadırlar.

HALK DERSLERİ

Dedenin dedikleri:

Sosyalist bu başlık altında her sayıda bir öğreti yazısı yazacak.

Öğreti: En ilkel gerçekleri, okuma yazma bilmese de, her işçi ve köylünün anlayacağı dille verilecek. Her ders kısa kesilecek.

Birinci Ders:

İşçi, Köylü, Esnaf, Halkın Hallenişleri

Sevgili Köylü ve Esnaf oğullarım, kızlarım, kardeşlerim. Size İşçi oğullarımın, kızlarımın, kardeşlerimin hallerinden söz edeceğim.

İşçinin hâli, hepimizin hâlidir, çoğumuzun geleceği, istikbâlidir. İşçi Sınıfı «kürkçü dükkânıdır.» Ne denli «tilki» olursak olalım, hepimizin dönüp dolaşıp en sonunda varacağımız dükkân İşçi Sınıfımız'dır. Postumuzu İşçi olarak İşverene satmaktan kurtulamayacağız.

Birinci büyük «Seferberlik» dediğimiz Emperyalist Dünya Savaşına girerken, Türkiye'de işçi sayısı bir kaç yüz bin idi. 1965 yılı, Devlet İstatistik rakamlarında «ücretliler», yâni İşçiler 3 milyon sayıldı.

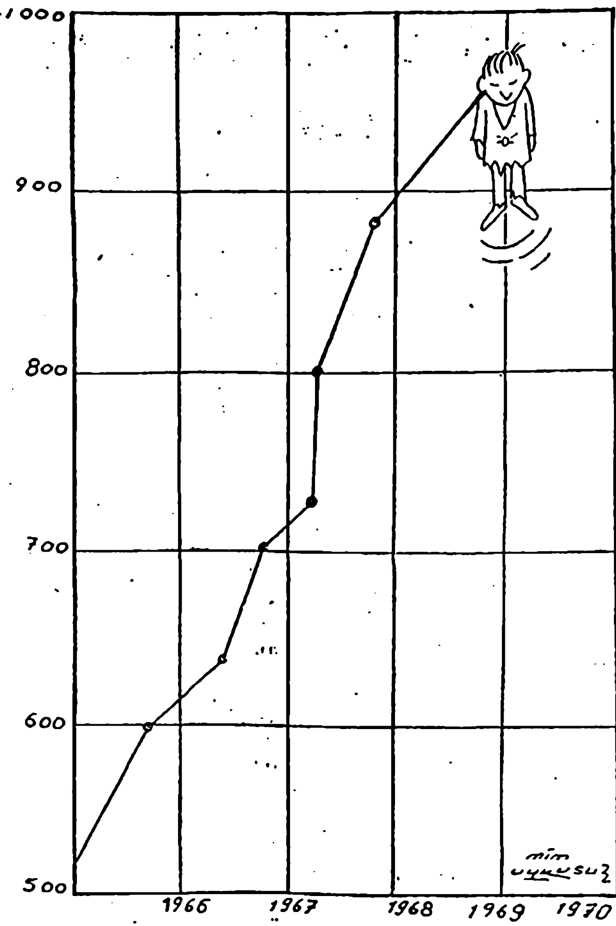
Demek 50-60 yılda işçi kardeşlerin sayısı 30 kat artmıştır. Demek, her 2 yılda, Türkiye'mizin işçi sayısı 1 kat çoğalıyor. Neden çoğalıyor? Onu sırası gelince yoklar, araştırırız.

Nerden çoğalıyor? Onu biraz düşünenimiz eliyle koymuşça bulabilir. İşçiler sizden, bizden, Köylüden, Esnaftan geçmedirler. Her birimizin, ya kendisi, ya oğlu, ya kızı, ya amcası, anası, balası, dayısı, teyzesi, yahut başka akraba ve komşuları veya onların çocukları, her gün, dağarcığını omuzuna vurup gurbette «İş» aramaya çıkıyor, İşçi oluyor.

Böylece nereden, hangi Köyden, Kentten, hangi çarşıdan kalkarsak kalkalım. Gurbete düşmemizin sebebi ortada. Tarlamız, Dükkânımız bizi beslemiyor. Kolumuzun gücünü Ağaya, Beye kiralamaya gidiyoruz... Açımızdan ölmemek için buna mecburuz.

Yollara düşenlerin yüzde doksan dokuzu, gene hep biliriz: ya köylüleriz, ya esnaflarız, fakir fukarayız... Bin yıl öncesinde bir lâkırdı vardı: «Her yol Roma'ya çıkar» derlerdi. Şimdi: «Her yol İşçiliğe çıkıyor.»

DEDE HANDE

İşsizlik ve pahalılık artmaya devam ediyor...

Ayakları kilden Dev:

(Baştarafı 1'nci sayfada) Hemen tüm Türkiye bütçesi kadar) arttı ve 13 milyar dolar (200 milyar Türk lirası: neredeyse 10 yıllık bütçemiz!) kadar açık verdi. Sanayi üretimi % 1,7 eksildi. İşsizlik % 5,5 arttı. Nixon Tahta çıktığı gün 2,7 milyon olan işsizler, 4,3 milyona çıktı. İşçiler % 10 ücret artmasını istiyorlar.

Nikson buna ne yapsın? Demokrat, Cumhuriyetçi ayırmak yok, dedi. Seçim; Cahilleri, çekingenleri, korkakları kandırmak değil mi? Çoğunluk bu gibilerde. Cumhuriyetçi Parti, radikal, liberal düşünenler, genç aydınlar: «Ayıp konuşuyor, taş atıyor, kargaşalık çıkartıyorlar» mış. Ne yapsın Nikson onları? Karşı Demokrat Partideki: Ilımlılar, tutalaklar (muhafazakârlar) «Disiplin ve Nizam» yanlılar.

Demokrat Parti lideri Lawrens O'Brien: «Demokratlar aşırılığı özgürlü görüyorlar, kanunu, nizamı, adaleti desteklemiyorlar demek bize küfretmektir.» diyor. Böylece, Fil ile Eşek kucaklaşıyorlar. Demek bizim (KoyunKa-rtal-Başak) (Güven-Millet-Yeni) Partilerin birleşmesi Amerikan ithalâtındanmış!

Yalnız bir de Gazeteler var: sokakta ne geçerse (çürük yumurta da olsa), yemeyip, içmeyip yazıyorlar. Onların başına Şark kurnazlığıyle pişmiş ve Osmanlı Paşalarından ders almış Amerikan Başkan Yardımcısı bizim Yunanlı greklerden İspiro Agnew'i musallat ediyor. Kıbrıs vb. işlerimize çok karışan İspiro, tam bir çorbacı ağzıyla kalabalıklara diyor ki: «Benim babam neyin iyi, neyin kötü olduğu üzerinde sağlam kanı taşırdı!»

Bu Bizans bayağlığı okuryazarların midelerini bulandırmış. Ne çıkar? Kiryos İspiro, gazeteleri mat etmek için Başhafiyemize taş çıkartmıya girişiyor. F.B.İ. (Amerikan İstihbarat Bürosu) ile bizim Toplum Polisini arttırıyor. Öte yanda The Aquarian Times adıyla istenmiyen olayları halka duyurmıyacak bir de ısmarlama gazete çıkartıyor.

O gazetede «cahillere, çekingenlere, korkaklara» ne hakikatler duyurtmuyor ki? Burada değeri düşen senetleri değil, yükselen esham ve tahvilâtı yazdırıyor. 48 milyon Öğrencinin hiç ayaklanmadıklarını, kimseye çürük yumurta atmadıklarını belirtiyor. Keyif veren zehirli içmiyenler 201 milyonmuş. (Amerika nüfusu 205 milyon: demek 4 milyon kişi zehir içicisi). Suçsuzlar 195 milyonmuş. (Demek 10 milyon suçlu var).

Amerika'ya Türkiye ve Yunanistan'dan öyle birkaç «İspiro» ihraç etsek neyimiz eksilir?

OTO KRİTİK

Masa başı devrimcileri

Orhan MÜSTECAPLI

Türkiye'deki küçük burjuva devrimcileri arasında yeni bir moda salgını başladı: «Sosyalist teoriyi İşçi Sınıfımıza ve Devrimci Gençliğimize en doğru biçimde anlatma iddiası ve yarışı.»

Bu beyler ve hanımlar çıkardıkları ve çıkaracaklarını ilân ettikleri teorik dergilerde: kendilerini İşçi Sınıfına ve Devrimci Gençliğe beğendirebilmek için, değme mankenlere taş çıkartacak çalımlar atıyorlar. Marx, Engels, Lenin, Stalin, Mao, Ho Şi Minh, Kastro ve Guevera gibi gerçek devrimcilerden aktarılmış sözleri bu dergilerde bol bol görebilirsiniz. Bunların yanı sıra; Dünyada her gün bir yenisi ortaya çıkan ve bizim daha ismini öğrenmemize vakit kalmadan şöhret piyasasından silinen nice devrimcilerin kehanetleri bu dergilerde sütunlar doldurur. Şimdiye kadar öğrenmeye hiç niyet etmedikleri Türkiye'mizin «Somut Şartları» da, bu teorisyen çevreleri pek meşgul etmeye başladı. Dûne kadar ak dediklerine, bugün kara diyen keskinlerimiz bu yarışta geri kalır mı? Onlar da kolları sıvadılar. Bir curcunadır gidiyor; tencere dibin kara, seninki benden kara...

Bu keskin teorisyenler, Lenin'in «Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz» sözünü çok iyi bellemişlerdir. Bu yüzden habire salonlarda ve masa başlarında teori keserler. Pratiğe girmeye hiç vakitleri kalmaz. Oysa Lenin'in, bizim bunlara hatırlatmak istediğimiz bir çift sözü daha vardır: «Devrimci teori, devrimci pratik ile birleşmedikçe Marxizm değil, oportünizm olur.»

Ne dersiniz oportünist beyler ve hanımlar!...

Kültür Sarayı Yangını

(Baştarafı 1'nci sayfada) bölmeler indi, ne yağmur yağdı, ne de sarayın su deposunda su bulundu. Yangına buyur dendi ve olanlar oldu. Şimdi zehir hafiyelerimize yangının sabotajdan mı, yoksa ihmalden ötürü mü olduğunu tespit etmek kalıyor. Elbet sorumluluğu yükleyebilecek bir kaç garip kişi bulacaklardır... İşin buraya kadar olan kısmı, buna benzer her olayda böyle gelişir ve böylece kapanır... İşin bu yönüne Adalet el koyduğu için bize fazla söz düşmez; ancak Adaletin tecellisini temenni edebiliriz, o kadar. Fakat, ekonomik ve sosyal yönlerine değinmek gazetecilik görevimizdir.

Hepimizin bildiği gibi bu Kültür Sarayı; okulsuz, hastanesiz, susuz, kanalizasyonsuz, yolsuz ve elektriksiz ülkemizde, yıllar süren çalışmalar sonunda ve yüz milyonlarca lira sarfedilerek yapılmıştır. Avrupa'da bile eşine az rastlanır büyüklükte ve lükste idi. Parayı ödeyen, her zaman olduğu gibi, başta İşçi Sınıfımız, olmak üzere, Köylümüz ve tüm emekçi Halkımızdır... Kültür Sarayında gönül eğlendirenler ise bir avuç zengin Burjuva idi. Bu, işin birinci perdesidir.

İnşaatın yapımında çeşitli yolsuzluklar olduğu evvelden beri söylenir dururdu. Yangın olmasaydı, bir gün sonra 125 milyon liraya sigorta ettirilecekti denen Kültür Sarayının sigorta işini, hiçbir sigorta şirketi üzerine almamıştır. Çünkü binanın ve eşyaların kıymeti 125 milyon değil, 80 milyon bile etmemekte idi... Halbuki inşaat ve içindeki eşyalar resmî ifadelere göre 120 milyona, resmi olmayan fakat meseleyi yakından bilenlere göre de 169 milyon liraya çıkmış ve müteahhidi Devletten bütün alacağını çekmiştir. Bu, olayın ikinci perdesidir.

Bütün bunların üzerine; İstanbul Valisi, Belediye Reisi, Opera ve Devlet Tiyatrosu yöneticileri ve de tombalak hanımlar, beyler yangından iki gün sonra bir araya toplanmışlar; düşünmüşler, taşınmışlar ve halkımızdan 10 milyon lira daha yardım istemeye karar vermişlerdir.

Bu da rezaletin üçüncü ve son perdesidir.

Son kavga

Ölüm bir kez çalar kapıları
Doğumdan öncesi, ölümden sonrası yalan
Yumruğu, göğsü, ve altın başiyle
Ne güzeldir ayakta dimdik insan.

Pul pul damar damar
Dünyanızın derisi dökülüyor
Nedendir?
Nar ağlıyor, ayva gülüyor.

Yer depremde,
Sallanıyor gök ağaç
Nedendir?
Birimiz tok, binimiz aç.

Orman orman
Lif lif Asya, Afrika yanmada
Nedendir?
Toprak uyanmada.

Eller sarıldı gırtlaklara
İnsan insanın üstüne yürü, yürü..
Nedendir?
Sömürü...

Bulutların gür elma ormanları tutuşuyor
Güneş yarıldı kırmızı nar gibi
Nedendir?
Son kavga var... gibi!

Ölüm bir kez çalar kapıları
Doğumdan öncesi, ölümden sonrası yalan
Yumruğu, göğsü ve altın başiyle
Ne güzeldir ayakta dimdik insan.

İLHAMİ BEKİR

GENEL DİRENİŞ

(Baştarafı 1'nci sayfada) mirel hükümetinin bütün söyledikleri tersine çıktı. Paramızın yurt içindeki değeri de düştü. Zamlar birbirini takip etti ve ediyor. Pahalılık günden güne daha çok artıyor. Pahalılığın yanı sıra, fabrikalar da toplu işçi çıkarmaya başladı. On bir milyonu bulan gizli ve açık işsizler ordusuna yeni kurbanlar katılıyor. İktisadi devlet teşekküllerinin mamullerine yakında yapılacak zamlar ve yeni vergilerin uygulanması işsizlik ve pahalılığı daha da artıracaktır. Bu arada Amerikan Emperyalistlerinin ve onların yerli ortakları teşkilâtlı büyük sermayenin, yani Finans - Kapital'in kasaları dolacak, fakat emeği ile geçinmek zorunda olan fakir halkımız daha da fakirleşerek, açlık tehlikesiyle karşılaşacaktır. Şu gerçeği artık iyice kafamıza yerleştirmeliyiz:

Bugün işsizlik ve pahalılık, bir avuç kapitalist sınıfın dışında; başta İşçi Sınıfımız ve onunla birlikte Köylü vatandaşlarımız olmak üzere, Memur, Küçük Esnaf, Zenaatkâr, Üniversite Öğrencisi ve Aydını ile tüm Halkımızın Ortak derdi haline gelmiş ve başımıza belâ olmuştur. İşsizlik ve pahalılığı yaratanlar ise belli ve ortadadır... Bunlar; tarım ve sanayi alanındaki gelişmemizi engelleyerek yurdumuzu kendine ham madde kaynağı, satış ve kredi pazarı yapıp sömüren Amerikan Emperyalizmi ile ortakları olan yerli Finans - Kapitalistler ve onların emrindeki AP iktidarıdır.

İçinde bulunduğumuz politik ortam da daha ümit verici değildir. Türkiye'nin iç ve dış politikası, tamamen Amerikan Emperyalizminin ve Yerli ortaklarının çıkarlarına göre yarlanmaktadır. Aynı amaçla Yurdumuz, askeri açıdan da Amerika'nın bir ileri karakolu haline getirilmiş bulunuyor. Bu bakımdan; son zamanlarda Amerikan Emperyalizminin gerek kendi ülkesinde gerek bütün Dünyada aleyhine gelişen iktisadî, siyasî ve askerî şartlar Türkiye'deki Amerikan politikasını da etkiliyor.. Bugünlerde yurdumuzda, Amerikan siyasi çevrelerindeki ve askerî üslerindeki gizli faaliyetler yoğunlaşmıştır. Kendileri gibi ekonomik ve politik çıkmazlar içinde bocalayan yerli ortakları Finans - Kapital çevreleri uyarılmış ve emirlerindeki AP iktidarının kulağı bükülmüştür.

Bir müddetten beri, ekonomik sömürüye, işsizlik ve pahalılığa karşı kıpırdanmaya ve direnmeye başlayan İşçi Sınıfımıza ve Köylü vatandaşlarımıza yapılan baskılar bu uyarmaların etkisi ile şiddetleniyor. Polis ve jandarma zulmü artıyor. İşçilerimiz kurşunlanıyor ve Devrimci Gençlik avına hız veriliyor. Emniyet Müdürlüklerinde yapılan işkencelerin dozu fazlalaştırılıyor... Aynı ekonomik nedenler yüzünden direnme teşebbüslerine girişen Öğretmenler, Memurlar, Küçük Esnaf ve Zenaatkârlar gibi küçük burjuva çevreleri de siyasî ve idarî baskı ve zulümlerden nasiplerini almaktadırlar.

Bu durum karşısında ve bu durumu yaratan Amerikan Emperyalistleri ile yerli ortakları Finans - Kapital çevreleri ve onların emrindeki AP iktidarı karşısında Sağcı Çevrelerin ve Sağcı Basının tutumu hepimizce bilinmektedir ve ayrıca üzerinde söz etmeye değmez. Fakat ortanın solu CHP'nin ve sözde ilerici iki yüzlü Burjuva Basının durumu bizi açımızdan önemlidir. CHP yöneticileri; gerek düşünceleri, gerek davranışlarındaki tutarsızlıkları ile dikkati çekiyorlar. Devrimcilik edebiyatını elden bırakmayan CHP yöneticilerinin, gerçek devrimcilere yapılan kanunsuz saldırılar ve işkenceler karşısında kılları kıpırdamıyor. AP iktidarına sözle yaptıkları hücumların tek amacı, halkı kandırıp oy sağlamak ve iktidara geçebilmektir. İktidara geçmek şartıyla, AP iktidarının efendilerini, CHP yöneticileri de efendi olarak kabul etmeye her an hazır görünüyorlar. Sınıflar arasındaki zıdlıkların artması yüzünden, sözde ilerici Burjuva Basının da maskesi aralandı ve hakiki yüzü görünmeye başladı. Amerikan Emperyalizmine ve onun yerli ortakları olan Finans - Kapital çevrelerine ters düşmemek, fakat halkımızı afyonlamak ve aynı zamanda satışlarını da artırabilmek için yaptıkları şaklabanlıklar ve düzenbazlıklar artık açık veriyor. Dikkatli gözler, sınıf niteliği taşıyan ve yığınların uyanmasına sebep olabilecek haber ve olayların bu basın tarafından nasıl sulandırıldığını ve gizlendiğini görmektedir. Aynı basının; sınıf niteliği taşımayan ve yozlaşmış devrimci faaliyetleri nasıl kabarttığı ve reklâm ettiği de ortadadır.

Devrimci çevrelerimizin durumu ise yürekler acısıdır. Son olaylar TİP'in zamanla gerçek bir Proleterya örgütü niteliği kazanabileceğine inananların ümitlerini kırmıştır. TİP dışındaki çevrelerin durumu da kötüdür. Teorik ve pratik hataların ortaya çıkmasından sonra parçalanmalar ve grup laşmalar daha çoğalmıştır... Karşı güçlerin hazırladıkları provokasyonların ve kullandıkları ajanların da bu parçalanmalarda önemli rol oynadıkları bir gerçektir. Bu güne kadar İşçi Sınıfımızın varlığını şüphe ile karşılayanların, sınıf mücadelesine sırt çevirenlerin, örgüt konusunda objektif ve subjektif şartlar yoktur diye dayatanların, Küçük Burjuvazinin devrimdeki önderliğinden söz edenlerin Teorik ve Pratik alandaki hatalarını az da olsa kabule yanaşmaları olumlu bir adım sayılabilir. Fakat bu çevrelerin önümüzdeki ilk görev olan, Proleter Sosyalist Örgüt kurulması sırasında takınacakları tutum önemlidir. Ya küçük burjuva aydının en önemli hastalıklarından biri olan Kariyerizmin (Öne geçmek, mevki kapmak) pençesine düşerler, veya proleter devrimci aydın niteliği göstererek devrimci çalışmalara faydalı olurlar.

Gelecek sayıda esas konumuza gireceğiz.

SAĞDA BAŞSIZ DEVELİK

(Baştarafı 1'nci sayfada)

Hele öteki mikroskopik Bezirgân Particikleri (Güven Partisi - Millet Partisi - Yeni Türkiye Partisi ve benzerleri), batan geminin kaçanları gibi elele tutuşmuşlar. «Can kurtaran yok mu?» çığlıkları atarak, «Birleşik» Amerikan CIA biberli «Birleşik» Kayseri pastırmasını, Kayseri Hacıağası Feyzioğlu'na sattırıyorlar: «Amanın, birbirimize dört elle, dört ayakla sarılalım, durmıyalım, düşeriz!»

Parlemantarizmin Başsız Develiği

Cici Demokrasinin sakro-sent Tapınağı olan Büyük Millet Meclisi ne âlemde? O hepsinden fıraklı ve fraklı. En ağırbaşlı «Hürbasın» dan birinin sayın başyazarı «Kimi kandıracak?» diye soruyor:

Çünkü, ülkede «çoğunluğu» sağlıyanlar, Cumhuriyet Senatosunda seçim yapılırken: «30 ncu tur sonunda da adaylardan hiç birisi yeterli çoğunluğu sağlıyamamıştır.» «Sayın senatörler oy sepetinin önünde dervişler gibi dört dönmekte.» (5.11.1970)

İçlerinden bir «bağımsız» Maraş Milletvekili, İ. Öztürk, «Meclislerin boş vakit geçirmesine» dayanamadı. Yazılı demecinde manzarayı şöyle tasvir ediyor:

«Bir yanda Başkanını dahi seçemiyen bir Meclis ve Senato; öte yanda yığınla bekliyen kanun tasarısı.»

Ve tırtıllara arzuhal verirce yalvarıyor:

«Başta Cumhurbaşkanı olmak üzere, bütün Siyasi Parti Liderleri, bu Parlementoyu çalışır ve güvenilir bir seviyeye getirmeli. Aksi halde...»

«Aksi halde» ne? Hiç..

Yahut: «TIRT Yönetim Kurulunun toptan istifası isteniyor!» «TIRT yöneticileri aldıkları 1 milyar liranın hesabını vermelidir.» Ve ilh...

«Egemen» Türkiye'de üstüste U çeken Türk üslerinde Amerikan casus uçakları: U2, B5, U8.. hep «yanlışlıkla», hep «Sovyet sınırını» aşıyorlar. Ve gazeteler yazıyor:

«Olayın, Devletin yetkili makamlarını bile tereddüde düşürdüğü gözden kaçmamıştır.»

Ve Amerikan 6 ncı Filo Komutanı bildiriyor:

«Sovyetler Türkiye'ye saldırırsa, NATO'yu karşısında bulacaktır.»

Bunalımlar Zebânisi: CIA (Amerikan Casus Örgütü)

Bütün bunlar ne demektir? Birincisi, Türkiye bir bunalım, bir buhran içine girmiş, demektir. İkincisi, Türkiye bu bunalıma, buhrana Amerikan gizli servislerince arkasından itilmiş, demektir. Bunu nereden anlıyoruz? «Olayların Ardından» yazarı: «Amerika Birleşik Devletlerinin Merkezi İstihbarat Teşkilâtı (CIA) bütün dünyaca meşhurdur.» diyor. Nesiyle meşhur?

«Gerek maddi imkânları, gerek çalışma usulleri bakımından...» Kendi Amerikan Kanun Devletine bile, CIA kanunsuzluklarıyla kök söktürmektedir. Gazeteye göre:

«CIA'nın zaman zaman Amerikan Hariciyesiyle çatışmalara girdiği görülmüştür.»

Dahası var:

«Eski Cumhurbaşkanı Kennedy zamanında resmi yazışmalar olmuş, CIA ile Hariciyenin ilişkilerini düzenlemek bakımından tedbirler alınmıştır.» diyor yazarımız. Önünü arkasını açıklamıyor sözünün. Ama, orasını bilmiyen yok. Kenedy, yalnız «Eski» midir? Hayır. Kennedy'nin alınyazısı «eski» olmaktan çok, «Öldürülmüş Cumhurbaşkanı». olmaktır. Kim öldürmüştür Kennedy'yi? Kennedy'lerden hâlâ son üçüncü kardeş Kennedy'yi de kim maddeten, olmazsa mânen öldürme peşindedir.

Çıt ses yok. Ancak, «CIA ile Hariciyenin ilişkilerini düzenlemek» le ne kazanmıştır? Bilindiği gibi, o düzeltme Amerikan Cumhurbaşkanı Kennedy'ye hiç uğur getirmemiş, kim vurduya giden ölümü getirmiştir... Öyle çalışır gizli CIA...

U 8

Bundan bize ne? «Gerçek» sütununun yazarı, Amerikan casus uçakları problemini «Bir karmaşık sorun» sayarken diyor ki:

«Bu durum yalnız Birleşik Devletlere özgü değildir. Birleşik Devletler dışında büyüklü küçüklü devletlerin İstihbarat örgütlerinin çalışması, hele açık rejime sahip ülkelerde başlı başına bir sorun ve bir ince konudur.» (5.11.1970)

Anlaşıldı mı U konusunun «ince» liği?

Hür Basınımız öylesine «ince» konuşur ki, kaba işçi, kaba köylü, kaba halk pek anlamasın. Oysa «sorun» kör körüne, parmağını gözünedir. CIA, atom başlıklı füzeleri ve üsleriyle Türkiyemizin cangâhına girmiş çöreklenmiştir. «Bizi kem gözden korumak için» mi? 6. ncı Filo Komutanı öyle söylüyor. Ordularımızı resmen emrine verdiğimiz NATO Başkomutanı öyle söylüyor.

CIA konuşmaz. Yapar. Ne yapar? U uçaklarını «yanlışlıkla» Sovyetlerin Leninakan Hava Alanına dâvetsiz misafir konduruverir. Nasıl? Bayağı. Olayda sanıklık değil «tanıklık» etmek üzere gönderilmiş Albay Denli'nin bir densizliğine yol açmıyarak... İşte «ince» sözlü ve olaylar olduktan sonra «Gerçek» i araştıran sayın yazarlarımız onu demek ister.

Türk Ordusunun sayılı bir Albayı, çifte Amerikan generalince, toy kız kaçırılır gibi hudut ötesine nasıl uçurulur da, bundan bizim her yerde hazır nazır İstihbarat servisimiz hiç habersiz kalır? Daha doğrusu o gibi servisleri Millî İstihbarat Teşkilâtı dışında gelişigüzel bir Albay Denli kendi hesabına yapabilir mi?

Yapamaz. Yaptığına göre: Bu işi kim «künde» ye getirmiş olabilir? Artık bunda kimsenin kuşkusu yok. Bizim «Başsız Deve» yi ilgilendiren ne? Asıl «karışık sorun» bu. Kimin için karışık? Besbelli Türkiye'nin patentli politikacıları için. Yoksa CIA ve tüm emrindeki istihbaratlar için dünyada bundan daha apaçık, dupduru «Sorun» olamaz.

Yaşı Benzemesin

Tâ Moskova'lara gidip, «Demir Perde» gerisinde Ruble kredi sağlamak cür'etini gösteren Demirel kartı eskimiş görünüyor. Şimdi onu değiştirmek gerekiyor. Değiştirmenin birinci biçimi, Washington'dan verilen bir işaretle, pek işini bilir Siyasî «Muhalefet» Partilerimizin yaylım ateşe geçirtilişleridir.

«Olur mu, böyle olur mu?

«Kardeş, kardeşi vurur mu?»

Çelebi, asıl böyle olur bizde de CIA dediğin. Sosyalistin geçmiş nüshasındaki yazıyı sevgili okurlarımızdan hatırlıyanlar bulunsa gerektir: «Menderes'i Kim Öldürdü?» sorusuna bulunan kalın karşılığı tekrarlamıyalım. İstanbul Valisine 27 Mayıs geceyarısı Yeşilköy'de randevu verip gelmiyen Amerikan Albayının ilk kez sözünde durmayışı, belki hâlâ Vali için dahi bilinmez bir karanlık noktacıktır.

Menderes'in Günahı

Alt yanı Menderes'in günahı ne idi? Zavallı rahmetli, Moskova'ya gitmeyi bile yerine getirememişti. Demirel hem gitti, hem gördü, hem geldi. Neden başı yenildi Menderes'in - Zorlu'nun - Hasan Polatkan'ın? Çünkü, New-York Herald Tribune'ün çektiği hücum sinyalini yalnız o zamanki sunturlu «Muhalefet Liderleri» anlamışlardı.

Bölükbaşı'sından bilmem kimine dek «Lider» lerin hepsi ansızın Anadolu'nun dört bucağına akın etmişlerdi. Menderes'e ateş püskürdüler. Gayretulaha dokunurdu şu sarsak Menderes'in ettiği zulümler!.. Menderes kös dinledi. İnebolu'da memleketi köle etmek istiyen «iç ve dış bezirgânlar» a ver yansın etti.

Menderes'i Londra'ya götüren uçak, alana inerken ikiye bölünüp yandı. İçindekilerden tek sağlam kurtulan Menderes oldu. Adam onu da anlamadı. Türkiye'ye dönünce, ayağının bastığı yerde dana, buzağı bıraktırmadı kurban kestirmedik... E, bu kadar vurdumduymazlık olurdu! Ama CIA işini bilirdi. Sen misin kendiliğinden gitmiyen? Pekâlâ! Koyverdi yakasını. 9 Subay yetmedi. 27 Mayıs patladı. Ve Menderes asıldı.

27 Mayıs'ı CIA mı yaptı? Hâşâ. 27 Mayıs'ın gerçek Devrimcilerini yerden göğedek tenzih etmek görevimizdir. Ancak CIA'nın o tür olaylarda ya aktif, ya pasif kalmakla rol oynadığı ve son duruşmada nalıncı keserliği yaptığı unutulursa çok şey kavranılmamış kalır.

Demirel'e Görünen Köy

Demirel, vurdumduymazlıkla, öncekilerden daha pişkin davranıp şöyle diyebilir:

«Türk Parlementosu Memleketin buhrana sürüklenmesine hiç bir zaman sebep olmıyacaktır.» (Söylev)

Eğer «Parlemento» nun dilinde olan elinden gelse, belki... «Oy sepeti önünde» Mevlevi semâ'ına kim itiyor sayın Parlâmenterlerimizi? Çoğu onlar da bunu bilmezler. Kimse bildirmez ki kendilerine... Bütün CIA başarıları da orada: Oyunun tutması için Karagözlerin, Hacıvatların, Altıkulaç Beberuhilerin, Tatsız Tuzsuz Deli Bekirlerin iplerini hangi ellerin çektiği gösterilmiyecektir.

Ne var ki işin içyüzünde yıllarca deneyler yapmış yerli malı «Bir Eski İstihbaratçı» mız, Deveye nasıl takma başlar dikilip söküldüğünü şöyle özetler:

«Gerektiğinde yönetici kadroları yıpratmak.. ve hemen arkasından yepyeni bir ekipi yönetime geçirerek, var olan düzenin erdemliliği kanısını uyandırmak...» (Bir Eski İstihbaratçı)

Kurşunî güç Finans-Kapital gibi, onun «ruh'u habisi» olan «istihbarat» ları da: hem Ulusal, hem Uluslararası ölçülerde gereğini öyle yerine getirmekte «üstâd'ı âzam» dır.

İşte «Oy sepeti önünde» çekilen «zikrü tespih» ler ve hayhuylar bu yönde yıpranmış Demirel'in uğurlanma törenidir. Yıllarca Demirel'in avucunu veya tabanını, hatta başka yerini yalıyan kimselerin şimdiki celâdetleri oradan gelir. Politika cambazlarımız kokuyu almışlardır. AP'nin içinde sıraya girenler, Güven - Millet - Yeni Türkiye ve ilh. partileri katlarında «Vatan kurtaran Şâban» pozuyla dudak şapırdatanlar, Yayında, Basında, Köyde, Kentte, örgütlü veya dağınıkça ellerini oğuşturup tırnaklarına tükürenler hiç «İstihbarat»sız mı elham okuyorlar, gazel çekiyorlar sanırsınız?

Hadi hayırlısı. Napalım sayın Demirel? Bu dünya, zatıâlilerce «parayla» olur sanıldı amma, sırayla oluyor.

Sosyalistlerin Birinci Görevi

(Baştarafı 1'nci sayfada)

2) Olaylar zincirini çekip ardından tümü ile sürükleyecek ana halkayı iyice tutup var güciyle asılmak anlamında, SEÇMEK ve yönelmek..

Mahşer kalabalığında kendini ve dâvayı yitirmemek için. Olaylar içinden asıl Olaycığı, Doğrular içinde «püf noktası» olan «Doğrucuğu» seçeceğiz ki, hem doğru, hem doğurucu yönelişe ulaşabilelim.

★

3 — Korporasyonizm (Loncacılık) - Sendikalizm - Parlemantarizm;

Halkın örgütlenmesi deyince, onun püf noktası nerededir? Esnafı: Lonca'ya, İşçiyi: Sendika'ya. Halkı: Parlemento'ya hapsetmemektir.. Amaç: Hepsi halkın sömürüden ve eziden kurtuluşu için bir biçim olan o örgütleri tabu'laştırmak değil, insan yararına kullanmaktır. Örgüt için örgüt, dövüş için dövüş değil; halk için, işçi ve köylü için örgüt ve dövüştür.

Bir örnek önümüzde. En çok sesi duyurulan bir «Sol» eğilimin en son önerisi de Örgüt oluyor. Sayın CHP'nin, Sayın Genel Sekreteri B. Ecevit, «Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonu» Genel Kurulunda şöyle diyor:

«Üretmen Halk örgütlenmelidir.»

Burada önerilen «Halk Örgütlenmesi» kendiliğinden anlaşılıyor: Lonca yapılı bir ekonomik Meslek örgütüdür. Ondan daha önemlisi var: İşçi Sendikaları. Sendika da bir Sınıf'ın ekonomik örgütüdür. Lonca Ortaçağ'ın, Sendika Modern çağın belirli sınıflarını, bütünü ile içine alıcı niteliktedir. Ne denli kendi sınıfının sırf ekonomik çıkarları ile yetinirse, o denli kendi içine kapalı, dar görüşlü, Toplum ölçüsünde ülküsüz kalır.

Bu çeşit yığın örgütlerinin varabilecekleri en yüce basamak, Politikayı da kumar gibi oynayan en ünlü uluslararası biçimi ile Trade-unionisme adını alır. Tredünyonizmin Sosyal niteliği: «İşçi» adını taşımasına rağmen, hattâ «İşçi Partisi» olduğu zaman dahi, Tüm İşçi Sınıfını değil; işçi sınıfı içinden sivrilmiş Aristokrat Amelelerin, ve işçi sınıfı içine sokulmuş Küçük burjuva (ve Burjuva, Derebey) Aydınlarının örgütte ağır basmasıdır. Bu sınıf yozlaşmasının Politik niteliği: Sendikalizm (Sendikayı, siyasi Partinin üstünde bir devrim aracı gibi tutmak) ve Parlemantarizm (Parlemento dışındaki halkı ve eylemi küçümsemek) olur.

Dikkat edersek, Sendikalizm ile Parlemantarizm arasında bir çelişki var gibi gelir. Sendikanın rolünü abartmak; Parlementonun rolünü ufaltmak değil midir? Tersine, Parlementonun rolünü abartmak; Sendikanın rolünü küçültmek değil midir?.. Böyle sanmak, görünüşe aldanmaktır. Sendikalizm: işçi sınıfı içinde işveren sınıfı ajanlarının ağır basması, proletaryanın politika bilincinin körletilmesidir. Parlemantarizm: Hanyayı Konyayı anlamamış halkın, gözü açılmaksızın, her dört yılda bir sandık başına gider gitmez, her şeyi bilerek, anlayarak oy verebileceği yalanını yutturmacadır.

Böylece, Sendikalizm denilen tencere yuvarlanır, Parlemantarizm adlı kapağını bulur. Sendikada İşçi sınıfı, Parlementoda tüm Halk: içyüzlerini tanımadığı kimseleri sözde seçer; sonra, «zâhir ben seçmişim» deyip, o kimselerin bütün ettiklerine katlanarak, kaderine küser. Her iki durumda da, tam: «Dalavere, malavere.. Halk Mehmet nöbete» çıkarılır.

★

4 — Örgüt Anahalkasının Diyalektiği;

Demek, bugün Türkiye'de Örgüt zincirinin Ana halkası: ne Lonca kalıntısı Dernekçilik, ne bilinç törpüsü Sendikacılık, ne politika testeresi Parlementoculuk oyunları olamaz. Elbet İşçi-Köylü-Halk-Aydın vb. yığınlar, elden gelirse bir teki dışarıda kalmamak üzere, en geniş ve en güçlü Dernekler ve Sendikalar içinde örgütlenmelidirler. Her Sosyalist, her gün, her saat başı becermelidir o yığın örgütlenmelerini. Ancak, suyun başını politikanın kestiğini, politik savaşın ise her şeyden önce sosyal sınıf bilinci ile yöneldiğini, bir saniye bile unutmamalıdır. Ve saniye yitirmeksizin Proletarya Partisi'ni gerçekleştirmelidir.

Suyun başı Parlementoda kesilmiyor mu? Evet. Öyleyse, Parlementoyu, Seçimleri ve ilh. Efendi - Ağalara bırakıp mı gideceğiz? Hayır. Elbet ülke çapında söylenenі herkesin işitebileceği en yüksek minâre Parlementodur. Orada yalnız Finans Beyleri ile Tefeci Ağaların istedikleri ezanı okumalarına, birbirleriyle kayıkçı döğüşü yapmalarına seyirci kalamayız. Seçim kampanyalarında, halkın bilgisizliğini ve bilinçsizliğini alabildiklerine sömürmelerine kaygısız abdalca bakamayız. Ancak, Parlemento dışındaki Halk, yâni tüm Millet uyarılmadıkça, Meclis kürsülerinde, -o da bırakırlarsa!- bin yıl çekilecek en parlak söylevlerin halka maval okumak gibi geleceğini, halkın her şeyden önce «oy davarı» olmaktan kurtarılması gerektiğini bir sâlise, bir ân bile unutmamalıdır. Ve ân geçirmeksizin, Proletarya Partisini, hem Halk, hem Meclis'ler içinde savaştırmalıdır.

Görüyoruz. Ekonomik eylem (Dernek, Sendika vb. yığın örgüt ve kampanyaları) de, Politik eylem (Meclis, Seçim vb. seçkin örgüt ve kampanyaları) de, son derece keskin iki yüzlü kılıcın en yaman diyalektiği ile işler. Ve Oportunizm de, Revizyonizm de her şeyden önce Türkiye toprakları ve insanları için önerilecek bin bir türlü Ekonomik ve Politik düşünce ve davranışların mihenk taşına vurularak değerlendirilir. Dünya çapında ezberlenmiş doğrular ne olursa olsunlar, Türkiye'nin ekonomi ve politika örgütlenme zinciri üzerinde uygulanıp denenmedikçe, doğru değerlendirilemez.

★

5 — Oportunist kim? Revizyonist kim?

Kim İşçi - Köylü - Aydın - Esnaf örgütlenmelerine: «Dernek ya Sendika da neymiş? Biz Devrimci Sosyalistiz!» diye dudak bükerse, o Oportunizmin de, Revizyonizmin de en iflâh olmaz katırıdır. Böylesine «Devrimci Sosyalist» lere verilmiş: «Sosyalist - Revolüsyoner» adı, anarşizmin, nihilizmin domuzudur... Kim, İşçi sınıfı ile Köylülüğümüzün bilimcil sosyalistçe iktidar savaşı yapacak siyasî partisi olamaz der veya onu «Zamanı gelmedi!» gibi altına etmiş şıh kerametiyle erteler ve geciktirirse, o Oportunizmin de, Revizyonizmin de en iflâh olmaz katırıdır. Böylesine başıbozukça beyinsiz işgüzarlıklar, her yerde, her zaman, en terörcü gösterişlere de sapıtsa, ileriye kaçan ödlekliğin ve bozgunculuğun domuzudur.

Örgüt için doğru olan Diyalektik: Meclis ve Seçim vb. alanlar için de aynen doğrudur. Daha yüksek devrimci eylemler birinci plâna çıkmadıkça, yahut Burjuvazinin kendisi Meclis kanunlarını, Anayasaya bile metelik vermeyip, çiğneye çiğneye sıfıra indirmedikçe, her türlü Meclisler ve Seçimler dövüşlerinden kaçınmak, çekimserleşmek Oportunizm ve Revizyonizmdir. Ama, İşçileri fabrika Cehennemi, Patron ve Ajan provokasyonları ve kıyımları ile mücadelelerinde Sendikalizme teslim etmek, Köyleri topraksızlık ve ağır Kapitalizm ve Devletçilik yükleriyle mücadelelerinde adaletsizliklere, idare ve kalem efendisi baskılarına ve jandarma dipçiğine darmadağın çıplak et olarak bırakmak, Gençleri, yetmiş yedi buçuk Finans - Kapital ve Hacı-ağa ajanları, casusları tarafından adım başında kurşunlanırlar, resmen gizli işkencelere uğratılırlarken anarşi ile suçlamak.. ve hepsinin üstüne birer bardak soğuk su içerce, birer parlak Parlemento nutku çekmek.. Oportunizmin ve Revizyonizmin en onmaz batağına gömülmektir.

Yeni Vergi ve Zamlar

(Baştarafı 1'nci sayfada)

rek, belediye masraflarına «katılma payı» alınacaktır.

Görünüşte bütün bu yeni vergilerin Özel Sektörün sırtına yükleneceği zannediliyorsa da gerçek tamamen başkadır. İç piyasada fiyat kontrolu ve istikrarı olmadığı için, iş adamları imal ettikleri ve sattıkları mamul eşyaların fiyatlarını istedikleri gibi artırabilmekte, bu suretle de kendilerine konan vergileri tamamen halkımızın sırtına yükleyebilmektedirler.

Ayrıca, İktisadî Devlet Teşekkülleri de pek yakında büyük nisbette zamlara başvuracaklardır. Bilindiği gibi bu zamlar işverenlerin arzusuna uyularak Hükümet tarafından bir müddet için ertelenmişti. Çeşitli iş kolarında işçilerle yapılan toplu sözleşmeler bittikten sonra zamların ertelenmesini yaratan sebep ortadan kalkacaktır. Maksat, toplu sözleşmelerde işçilerin fazla zam taleplerini önlemek idi.

Ne şekilde ve neye olursa olsun, her yeni vergi ve zam, hayat pahalılığının daha da artmasına sebep olacak ve emekçi halkımızın yaşama şartlarını daha da kötüleştirecektir.

Sosyalist
DÜŞÜNCE ve DAVRANIŞ BİRBİRİNDEN AYRILMAZ

GENÇLİK

Nereye Gidiyoruz?

Selâhattin OKUR

Bir olay, bir gerçeklik olsun da, biz onu ele almayalım: işte bu olamaz. Dünyada her şeyden vazgeçeriz ama, gerçeklerden, doğrulardan asla. Sosyalist gazetesi, çıkarken de batarken de: ABD Emperyalizmine, onun ortayı yerli Finans - Kapitalistlere ve Antika Tefeci - Bezirgan sınıfına karşı savaşta, işçi sınıfımız yanında yer alan ve çıplak elleriyle döğüşen, ölen, gençliğimizi elden bırakmayacaktır. Gerçeklik budur. Yalnız bugün gençlik olarak biz işçi sınıfımız ve köylülerimizle sıkı ilişkiler, bağlar kuramadık. Kurulanlar da yeterli değildir. Bundan dolayı bugün gençliğimiz bir sıkıntı içindedir. Hele kendisine yardım edecek gerçek bir İşçi Sınıfı Partisi de olmayınca, yolunu bulması daha zorlaşıyor. İşçi sınıfımızla, köylülerle yani halkla kaynaşmadıkça, bu amaçla kurulmuş devrimci yan örgütlerde görev almadıkça, bu dönemde gerçek Proleterya Örgütünün kurulmasına çalışmadıkça, kurulduğu zaman en aktif şekilde saflarında mücadele etmedikçe, görevimizi yaptık sayılmayız. Gençlik olarak biz bu yönde ilerlemezsek, halktan tecrit olmaya, yozlaşmaya, bölünmeye mahkumuz. Finans - Kapitalin de istediği budur.

Bir eleştiri de küçük burjuvalıklar üzerine: İki üç günlüğüne hapise girip çıkıp, bir iki de kitap okuyunca «Ben bu işin...» diye ortaya atılanlar oluyor. Hiç bir sosyaliste yakışmayan bir davranıştır bu. Lenin'in şu sözünü hiç unutmayalım: «Eğer az şey bildiğimi biliyorsam, fazlasını bilmeye uğraşırım; böyleyken birisi sosyalist olduğunu iddia ediyorsa ve hiç bir şey öğrenmeye ihtiyacı olmadığını söylüyorsa, o gerçek bir sosyalist hiç bir zaman olamayacaktır.» (Lenin. Komsomol) Bu tipler sosyalizm kâbesinin putları olabilir ancak. O putlar ne kadar çok olursa olsunlar, gerçek sosyalistler, onları yere çalıp, işe yaramadıklarını halka gsötereceklerdir. Put olmaya özenmeyelim. Gerçek sosyalist olma yolunda sabırla, titizlikle, alçak gönüllülükle çalışalım. Gerçek sosyalist nasıl olunur? Sözü Lenin'e bırakalım: «Genel olarak gençliğin ve sosyalist gençlik örgütlerinin ve benzer örgütlerin rolünün bir kelimeyle özetlenebileceğini bildirmeliyim. Bu yol öğrenmekten ibarettir.» (Lenin. Komsomol) Demek eğitimsiz, öğretimsiz sosyalizm olmaz... Peki neyi öğrenmeliyiz: «Bilimsel sosyalizmi öğrenmeliyiz, yani yıllar boyunca yığılmış olan insani bilgileri öğrenmeli, SOSYALİST RUHU benimsemeliyiz.» (Lenin) Fakat bununla da bitmiyor. Bunu nasıl öğrenmeliyiz sorusu gene de açık kalıyor. «Genç nesil ancak, öğretim, terbiye ve öğrenim alanındaki her adımını; Proleter ve emekçilerin, eski sömürücü topluma karşı aralıksız savaşı ile bağlayarak, birleştirerek sosyalizmi öğrenebilir... İnsan ancak işçi ve köylü kitlelerle müşterek çalışma sayesinde gerçek sosyalist olabilir.» (Lenin).. Demek gerçek sosyalist olmak öyle kolay bir şey değil... Ama otorite kesilmek çok kolaydır. Kendi kendini ilân edersin olur biter.

Bu de; her kafadan ses çıktığı, kitapların, dergilerin, gazetelerin ardı ardına yayınlandığı, kliklerin, mahfillerin birbirini yediği şu ortamda yalnızca Dünya havalarından çalıp oynayanlar var. Önce gelin şu Türkiye toplumumun sınıf ilişki ve çelişkilerini ele alalım.. Örgüt meselelerini, döğüş biçimlerini, savaş parolalarını ele alalım... Elli yıllık sosyalizmin birikimine ancak böyle sahip olunur. Başka türlü olunamaz. Bunları halletmeden hiç bir şey hallolmaz. Aksi takdirde dünyayı bilip kendi toplumunu bilmeyen sözde devrimciler oluruz. Hem, gezginci Antika seyyar esnafların yaptığı gibi, sosyalizm satmakla, broşür çıkarmakla, boyuna çevirmekle, sosyalizmin ne bilimi yapılır ne uygulanır. «ÇALIŞMA OLMADAN; MÜCADELE OLMADAN; SOSYALİZMİN VE SOSYALİST KİTAP VE BROŞÜRLERDEN ÇIKARTILAN KİTAPSAL BİLGİLERİN HİÇ BİR DEGERİ YOKTUR. Çünkü bu, sadece eski burjuva toplumunun en çirkin taraflarından bir tanesi olan, TEORI ILE PRATİK ARASINDAKİ UÇURUMU SÜRDÜRMEK SONUCUNU VERİR. Eğer biz sadece sosyalist cümleler öğretmeye kalkışsaydık, tehlike daha büyük olurdu. Eğer biz zamanında bu tehlikenin önemini anlamazsak ve ondan kaçınmak için bütün gayretlerimizi harcamazsak, sosyalizm hakkındaki böyle bir öğretiden sonra sosyalist ismine hak kazanacak olan yarım veya bir milyon delikanlı ve genç kızın durumu geniş çapta sosyalizmin amacına zarar vermekten başka bir işe yaramaz. (Lenin. Komsomol) Bizimkiler çalışmıyorlar mı? Mücadele etmiyorlar mı? Kim demiş... Gece gündüz kitaplar arasında, Almanca, İngilizce, bilmem daha nice muazzam çeviri komiteleri, matbaa gürültüleri, basım dağıtım, pullama, yapıştırma. Harıl harıl... Peki işçi sınıfımız?..

15-16 Haziran olayları gelip geçici değildir. Toplumun sancısı günden güne artmakta. 15-16 Haziranlar gene gelecek ve daha şiddetli daha yaygın. Türkiye'deki sosyalistler gene yığınların ardında kuyrukçuluk mu yapacak? Yoksa bu tutumları bir yana bırakıp, gerçek Proleterya Örgütü içinde toplanıp, kenetlenip işçi sınıfımıza ve geniş halk yığınlarına yol mu gösterecek? BU TARİHİ GÖREVİ KAVRAYALIM. BU SORUMLULUĞU ANLAYALIM.

Sosyalist nasıl çıkıyor

(Baştarafı 5'nci sayfada)

Mütererrikada tutulacak. Akşamı geç vakit karakollara gönderilenler İkametgâha bir türlü bağlanamıyor. Çünkü Komiser öfkeli:

«— Nedir bu kılık kıyafetiniz? Talebe misiniz, hammal mısınız?.. Serseriler: Vatanı satacaksınız, değil mi? Türk askeri bunları kurşuna dizmeli!»

mizledi. Biz de sizi temizliyeceters yüz çevrilir:

«— Bu serseri be! Onun kefaletini kim kabul eder?»

5. — Hür Basında: Sosyalist gazetesini çıkaranlar, bu yok yere açılan facianın sürdürülmemesi için bir yandan Savcılığa, öte do Basına başvuruyorlar. Basın toplantısı sabote ediliyor. Hayâlo kapılmamak için, en Demokratik sayılan basından; Cumhuriyet, Milliyet, Akşam gazetelerine teker teker gidilip, olay ve belgeleri yazı ile bildiriliyor. Hepsi:

«— Ne demek? Öyle şey mi olur? Siz verin bildirinizi. Altında imzanız var. Yarın basarız...»

Ertesi gün hiç birisinde, en ufak haber çıkmıyor. Çocuklar içeride. Basın bültenini alanlara soruluyor.

Akşam (Yazıişleri Müdürü): — Ben yeni geldim. Yazılı bülteninizi takip ederim. Sabah nüshasında basarız.»

Ertesi sabah bülten değil, değişik birkaç satır, en sapa yerde gizleniyor.

Cumhuriyet (Şükran Ketenci): «— Yâa! Basılmadı mı?.. Pekiy. Bakalım hele, Aktüalitesi geçmediyse, yarın koyalım.»

İki gün geçiyor, Cumhuriyet'te çıt çıkmıyor. «Aktüalite».

Milliyet (Yazılşleri Gecesisi): «— Olağan şey bunlar efendim. Karakolda her zaman adam dögülür. Gazeteleri onunla mı dolduracağız?» Ve «Şarp!» telefon kapanır.

6. — Adliyede: Cinayet işlense: 24 saat içinde suçlular Anayasa ve Kanun, Usulce «yetkili Hâkim» huzuruna çıkarılır. Çarşamba günü başlıyan fâcia, bin bir müracaattan sonra, -Pazartesiden vazgeçilerek,- Cuma akşamı «lütfen» sona erdiriliyor. Pazartesi Savcıya gidilmek şartiyle Üniversiteliler bırakılıyor.

Sosyalist'in bunca masraf edilen afişleri, daha o gece görüldüğü yerde yırtılıp çiğneniyor. Ele geçirilenler Savcılığa teslim ediliyor. Hiç değilse sağ kalan afişleri geri almak için başvuruluyor.

Savcı: «— Hazırlığa gönderdim.»

Yurttaş: «— Beyefendi, mahkeme kararı olmadan nasıl toplatılır?»

S.: «— Sizin aklınız ermez.»

Y.: «— Delil Afiş, beğim. O la elinizde. Hâkim hükmünü vermeden matbuayı toplatmak suç değil midir?»

S.: «— Çok konuşma! İvedilik görülürse toplatırız.»

Y.: «— Yok öyle bir olası efendim.»

S.: «— Pekiy. Yoksa.. Başsavcıya git, derdini anlat.»

Y.: «— Başsavcının yanına bırakmıyorlar. Biz hazırlıktan geliyoruz.»

S.: «— Ne istiyor?»

Y.: «— Dosya.»

S.: «— O dilekçe ile olur.»

Y.: «— Dosya numarasını aldım.»

S.: «— Hadi yeter artık!»

Y.: «— Neden efendim? Adliyede de hak aramıyalım mı?»

S.: «— Nerelisin sen?»

Y.: «— Zonguldaklı.»

Savcı: «— Hay kafan zonklasın! Memleketi batıracaksınız. Defolun şuradan!»

Az çok kanunu bilen polisler, gençlere, bir suç görmedikleri Sosyalist afişlerini en sonra veriyorlar. Savcı bunu sezince, yardımcısını gönderiyor. Sosyalist'in afişlerini çocukların elinden zorla geri aldırtıyor.

İşte, yüzde birini özetlediğimiz olay bu. Tek sözcük değiştirilmeksizin olduğu gibi aktardık. Ne olacak mı? Belge.

Elbet, hatta 1. Şube memurları dahi, Türk delikanlılarına, istiyerek bu işlemleri yapmamışlardır. Hoş bir şey değil. Ayrıca veballi iş. Emir verenler, yanılmadıklarından emin midirler? Niçin vatandaşla polis arasına kin sokuluyor? Alt tarafı, küçük bir gazete çıkıyor. Ateş olsa, cirmi kadar yer yakar. Onu, iktidar veya Finans-Kapital istemiyorsa, böylesine kovuşturmak, bir bakıma yayılmasını ve tutunmasını sağlamaz mı? Halk mazlumların dostudur. Sosyalist, hem halkın dostu, hem doğru yolda olduğunu belirten bu mazlumluğu, dünyanın zâlimlikleriyle değişemez.

«Memleketi batırmak» a gelince: Dünyanın hiç bir yerinde, hiçbir gazete veya birkaç bin bilinçli genç, hiç bir zaman, hiç bir memleketi batırmamıştır. Tarih, o serinkanlı şaşmaz hakemi: Bir tek gerçeği binlerce, yüzbinlerce kez tekrarlamıştır: Her memleketi zulüm batırmıştır. Zulüm yapanlar, bırakalım gençleri, ülküleri, hatta kendilerini, doğrudan doğruya tez elden memlekete kıyıyorlar. Bunu hiç unutmasınlar.

SOSYALİST

GAZETESİ

OKURLARINA;

Gazetemiz, her hafta SALI günleri çıkar. Gazetemizin Anadolu dağıtımını hiç bir bayi teşkilâtı üzerine almamaktadır. Bu yüzden Anadolu dağıtımını kendi imkânlarımızla yapmak zorundayız.

Anadolu'daki tüm devrimciler ve devrimci örgütler! Sosyalist Gazetesi Hepimizindir. Bulunduğunuz İl, İlçe, Köy ve Fabrikalarda, SOSYALİST GAZETESİNİN dağıtılması, yayılması, teşkilâtlanması için Komiteler kurun. Çalışmalarınızı, tekliflerinizi ve isteklerinizi gazetemiz idare merkezine bildirin.

DEVRİMCİLER;
SOSYALİST GAZETESİNE
ABONE OLUN!
ABONE BULUN!
DÜŞÜNCELERİNİZİ
BİLDİRİN.

FABRİKA HABERLERİ

İşçi sınıfımız çeşitli işkollarında, patronlara ve sarı send kalara karşı mücadelesini sürdürmektedir.

● Tekstil işkolunda; Gemlik Su'i İpek Fabrikası, Elâzı İplik Fabrikası, Halıcıoğlu Çorap Fabrikası, işçileri çeşitli şe killerde direnmişlerdir.

Maden işkolunda; Çolakoğlu Metalurji Fabrikası, Ayvansa ray'daki İktisadi Sanayi İşletmesi Çivi Fabrikası; YTONG Fab rikası işçileri;

Kimya işkolunda; Petrol Ofisinin Sirkeci ve Taksim'dek işyerleri işçileri, Samsun'da Azot Sanayi Müdürlüğü İşçiler Berec Pil Fabrikası İşçileri, Tarsus Çimento Fabrikası işçiler

İnşaat işkolunda; Çanakkale YSE İşçileri, Kuşadası Yat L manında çalışmakta olan işçiler kanuni grev, yemek boykotu iş bırakma, oturma, işgal gibi değişik biçimlerde direnmişler dir.

● Önümüzdeki günlerde, Demir Döküm Fabrikası, PT Fabrikası, İstanbul'daki fırın işçileri, Mobil ve Shell Şirketle rinin çeşitli işyerlerinde çalışan işçileri, Bandırma'da çalışa Boraks ve Asitborik Fabrikası işçilerinin greve gidecekleri öğ renilmiştir.

KÖYLÜMÜZ

Son yıllarda köylülerimizin, Tefeci - Bezirgân - Ağa tak mına karşı mücadeleleri gittikçe yaygınlaşmaktadır. Talan v vurgunun arttığı oranda yoğunlaşan orta halli köylülerimizi hareketi ilgi çekmektedir. Yoksul köylülerimizde ise, kendili ğinden patlamalar görülmektedir.

● Yavuzeli'nin Nohutalan köyünde ürünün bir kısmını gas betmek için gelen ağanın adamlarını, köylüler köye sokma mışlardır. Ağanın topraklarını işgal ederek, sonra da köy mey danında ürünü bölüşmüşlerdir.

● Samsun'da 137 köy halkı, artan hayat pahalılığını pro testo için direnişe geçeceklerini bildirmişlerdir.

● Ankara'da Köy Kalkınma Kooperatifleri Birliği Müte şebbis Kurulu, şimdiye kadar kurulan 1400 köy kooperatifini yoksul köylülere hizmet eder duruma getirilmesini istemiştir Amacına ulaşmak için gerekirse eyleme geçeceklerini açıkla mıştır.

● Ayrıca Sakarya'da üzüm, Pazar'da çay, Eskişehir'd pancar, Bafra'da çeltik üreticileri, Güney Anadolu'da fıstı üreticileri; Finans Kapital ortağı Tefeci - Bezirgân - Ağa ta kımının kontrolündeki Ziraat Bankasını, Kooperatifleri, Top rak Mahsulleri Ofisini ve Pancar Bölge Şefliklerini protesto et mişlerdir.

DİKKAT!

Abone yazan arkadaşlara:

Abone kaydetmek için makbuz defteri alan arkadaşlarımızın, makbuzların tümü bitmese dahi, kullandıkları yaprağın «B» kuponlarını ve abone bedellerini en kısa zamanda gazetemize ulaştırmaları gereklidir.

Abone olan okuyucularımıza gazetemizin gönderilebilmesi için bu dileğimizin yerine getirilmesini önemle rica ederiz.

— Sosyalist —

Memleketimizden Manzaralar

İşsiz Zengin - Işsiz Fakir